

1956

Czerwiec

1976

Poznański czerwiec

Wydarzenia mające miejsce w czerwcu 1956 r. w Poznaniu zapoczątkowały długą drogę do odzyskania przez Polskę niepodległości.

Trzy lata po śmierci Stalina, w lutym 1956 r. na XX Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego Nikita Chruszczow zapoczątkował krytykę «kultu jednostki i błędów i wypaczeń». W krajach bloku sowieckiego rozpoczęła się dyskusja na temat własnego modelu budowy socjalizmu. Ale polscy komuniści nie rozumieli, że deformacje w dziedzinie sprawowania władzy mogą doprowadzić do zrywu społecznego. Polska miała przed sobą do przekroczenia granicę, za którą zaczyna się poniżanie godności człowieka.

W czerwcu 1956 r. na ulice Poznania spontanicznie wyszła 100-tysięczna manifestacja robotników z różnych zakładów. Zaczęło się wszystko od strajku generalnego w ówczesnym Zakładzie im. Stalina (wcześniej Zakłady Hipolita Cegielskiego). Po nieudanych rozmowach z przedstawicielami władz manifestacja przerodziła się w walki uliczne, zaczęto plądrować budynki władz. Wówczas Urząd Bezpieczeństwa zaczął strzelać do manifestantów. Przeciwko nim wysłano około 10. tys. żołnierzy, 300 czołgów, kilkadziesiąt transporterów opancerzonych i samoloty. W walkach ulicznych, trwających 28–30 czerwca zginęło kilkadziesiąt osób.

Robotnicy wyszli na ulice miasta przede wszystkim z ekonomicznymi hasłami, wśród których «Żąda-

my chleba» czy «Żądamy podwyżki płac». Ale pojawiły się także transparenty o treści «My chcemy wolności» czy «Precz z czerwoną burżuazją».

Poznański czerwiec 1956 r. jest symbolem walki o godność człowieka i własne państwo. Był pierwszym w Polsce masowym zrywem robotniczym przeciwko komunistycznemu rządowi i w bardzo poważnym stopniu przyspieszył zmiany polityczno-gospodarcze w PRL. Wywołał w polskim społeczeństwie możliwość wyrażania opinii, pomógł pokonać strach czasu stalinowskiego, podniósł temperaturę nastrojów społecznych i zastrzył rozłam w kierownictwie. Polskie społeczeństwo kontynuowało walkę o swoje prawa w kolejnych latach. Kolejny Polski Czerwiec odbył się w 1976 r.

Mimo, że w zakładach pracy organizowano zebrania partyjne zgodnie ze scenariuszem władz, celem których było poparcie stanowiska PZPR i potępienie «wypadków poznańskich, udziału imperialistycznych agentów i reakcyjnego podziemia», większość Polaków popierała czyn poznańskich robotników i solidaryzowała się z ofiarami Poznańskiego Czerwca.

МВ

Познанський червень

Події, що відбувалися в червні 1956 р. у Познані, започаткували довгий шлях до відновлення Польщею незалежності.

Через три роки після смерті Сталіна, в лютому 1956 р., на XX з'їзді КПРС Микита Хрущов започаткував критику «культу особи і його наслідків». У країнах соціалістичного блоку розпочалася дискусія про власну модель побудови соціалізму. Проте польські комуністи не розуміли, що деформації в діях влади можуть викликати спротив суспільства. Країна стояла тоді на межі, за якою починалося приниження гідності людини.

У червні 1956 р. на вулиці Познаня стихійно вийшла 100-тисячна демонстрація. Робітників різних підприємств. Протести почалися із загального страйку на заводі імені Сталіна (раніше цей завод носив ім'я його засновника Іполита Цегельського, у листопаді 1956 р. назву повернули). Після невдалих спроб налагодити діалог із владою демонстрація переросла у вуличні сутички, учасники яких розпочали нищити приміщення органів влади. Тоді управління безпеки відкрило вогонь у відповідь. Проти маніфестантів вислали близько 10 тис. солдатів, 300 танків, кілька десятків бронетранспортерів і літаки. У протестах, що тривали 28–30 червня, за підрахунками істориків, загинули не менше 50 осіб.

Робітники вийшли на вулиці міста, передусім, з економічними гаслами, серед яких – «Хочемо

хліба» та «Вимагаємо підвищення зарплатні». Проте з'явилися також транспаранти з написами: «Ми хочемо свободи» або «Геть із червоною буржуазією».

Познанський червень 1956 р. – це символ боротьби за людську гідність і власну державу. Це перший у Польщі масовий робітничий протест проти комуністичної влади, який пришвидшив політичні та економічні зміни в Польській Народній Республіці. Він вивільнив у польському суспільстві свободу думки, допоміг подолати страх, сформований у сталінські часи, підвищив температуру суспільних настроїв і загострив розкол у керівництві держави. Польське суспільство продовжувало боротьбу за свої права і в наступні роки. Черговий Польський червень відбувся в 1976 р.

Незважаючи на те, що за сценарієм влади на заводах проводили партійні збори, які мали на меті підтримку дій Польської Об'єднаної Робітничої Партії та засудження «познанських нещасних випадків, дій імперіалістичних агентів і реакційного підпілля», більшість поляків підтримувала протест познанських робітників та була солідарна з учасниками Познанського червня.

ВМ

Вони живуть серед нас

Oni żyją wśród nas

сторінка 2

Їм би насолоджуватися дитинством

Powinny cieszyć się radosnym dzieciństwem

сторінка 3

Відшукати всі місця захоронення жертв тих подій

Odszukać wszystkie miejsca pochówku ofiar tych wydarzeń

сторінка 5

Залишки Стацій Хресної Дороги

Pozostałości Stacji Męki Pańskiej

сторінка 8

Збираючись до Польщі власним авто

Wybierając się do Polski własnym autem

сторінка 12

Środowisko bez barier

Specjaliści w dziedzinie pracy z osobami niepełnosprawnymi z Krzemieńca i Tarnopola uczestniczyli w kolejnym etapie międzynarodowego polsko-ukraińskiego projektu «Równym Krokiem» – upowszechnianie modelu partycypacji ukraińskich organizacji obywatelskich w budowie systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością na Ukrainie».

14 przedstawicieli organizacji pozarządowej «Regionalna Fundacja Rozwoju i Integracji», Tarnopolskiej Obwodowej Fundacji Charytatywnej «Żyj z Nadzieją», specjalnej szkoły I-III stopnia «Tarnopolskie Edukacyjne Obwodowe Centrum Rehabilitacji», zakładu komunalnego «Tarnopolskie Regionalne Centrum Rehabilitacji Społecznej Niepełnosprawnych Dzieci» przeszli pięciodniowy kurs szkoleniowy w Zamościu i Białobrzegach w zakresie filozofii, zasad i metod rehabilitacji interdyscyplinarnej dzieci z wczesnym uszkodzeniem mózgu w systemie nauczania kierowanego. Takie podejście wymaga zintegrowanej pracy różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka niepełnosprawnego.

Polscy partnerzy projektu są liderami w tej dziedzinie nie tylko w Polsce, ale także w całej Unii Europejskiej. Dzisiaj na Ukrainie praca z dzieckiem dotkniętym takim zespołem chorobowym wykonywana jest w szpitalach lub wyspecjalizowanych placówkach. To znaczy, że dziecko np. z mózgowym porażeniem dziecięcym, powinno być w stałym kontakcie z lekarzem i pod jego opieką, i to on kieruje pacjentem w zależności od stopnia deficytu od odpowiedniej specjalistycznej placówki edukacyjnej lub medycznej. Często udajemy, że nie zauważamy takich dzieci i ich potrzeb. A przecież niepełnosprawni żyją wśród nas. Potrzebują tylko naszej pomocy w różnych sferach życia i większej empatii ze strony nas – pełnosprawnych. Codzienna obserwacja dowodzi, że na niepełnosprawnych, na każdym kroku, czyhają pułapki i bariery nie do pokonania. A przecież prawo do równości, edukacji i wypoczynku, zadeklarowane przez Konstytucję Ukrainy wszystkim obywatelom państwa, nadal obowiązuje.

Co można było zobaczyć w polskim Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym «Krok za Krokiem»? Dzieci i dorośli z tą diagnozą nie są postrzegani jako chorzy. Są ludźmi takimi, jak my, tylko o specjalnych potrzebach. Potrzebują dodatkowej opieki i dostosowania środowiska bez barier. Dla realizacji praw i wolności dla osób niepełnosprawnych w Zamościu stworzono zespół placówek oświatowych, w których dzieci jednocześnie uczą się i są objęte opieką medyczną. To znaczy, że na początku z dzieckiem pracuje zespół lekarzy, psychologów i pedagogów, którzy określają poziom rozwoju dziecka, jego potrzeby i możliwości. Opracowywany jest plan pracy z takim dzieckiem, a co najważniejsze uczęszcza ono do klasy lub grupy i jest w środowisku rówieśniczym. Człowiek bowiem rozwija się w społeczeństwie, a nie w izolacji. Istnieje więc wielka społeczna potrzeba tworzenia środowisk, w których dzieci zdrowe będą miały okazję uczyć się tolerancji, a dzieci niepełnosprawne będą doświadczać radości i trudów normalnego życia społecznego.

«Ważne jest aby nie traktować tych ludzi jako chorych. Wiemy często, że wyzdrowienie nie jest możliwe, ale najważniejsze jest – nauczyć te dzieci być jak najbardziej samodzielnymi w życiu. Ponieważ rodzice nie są wieczni» – powiedziała na jednym ze spotkań prezes Stowarzyszenia «Krok za Krokiem» Maria Król.

Ukraińscy uczestnicy projektu w Polsce dowiedzieli się, dlaczego wskazane jest kompleksowe podejście do edukacji i rehabilitacji w procesie usprawniania dziecka z uszkodzeniem mózgu. Zapoznali się z zasadami kompleksowego systemu doskonalenia, metodami oceny dziecka oraz wytyczania celów w systemie zintegrowanego usprawniania IZPERS, z różnymi metodami pracy z takimi dziećmi, alternatywnymi sposobami komunikacji i wsparcia. Uczestniczyli w dyskusji na temat celów, metod i form pracy. Wykłady trwały na przemian z warsztatami, obserwacją lekcji w grupach w wieku przedszkolnym i szkolnym.

W ramach tego projektu przewidziano również wspólne spotkanie przedstawicieli Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym «Krok za Krokiem» w Zamościu z władzami i przedstawicielami społeczności obwodu Tarnopolskiego na temat konieczności reformowania oświaty i ochrony zdrowia dzieci niepełnosprawnych, a także zawarcia umowy pomiędzy władzami państwowymi a organizacjami uczestniczącymi w projekcie, która określi ramy dla dalszej współpracy w dziedzinie wdrażania Systemu Nauczania Kierowanego.

Mam nadzieję, że zdobyta wiedza i pozytywne doświadczenie kolegów z Polski będą realizowane przez ukraińskich uczestników projektu w odpowiednich placówkach oświatowych w kraju.

Projekt «Równym Krokiem» – upowszechnianie modelu partycypacji ukraińskich organizacji obywatelskich w budowie systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością na Ukrainie jest realizowany przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym «Krok za Krokiem» w Zamościu w partnerstwie z Krzemieniecką Organizacją Pozarządową «Regionalna Fundacja Rozwoju i Integracji» z udziałem Tarnopolskiej Obwodowej Fundacji Charytatywnej «Żyj z Nadzieją», specjalizowanej szkoły I-III stopnia «Tarnopolskie Edukacyjne Obwodowe Centrum Rehabilitacji», zakładu komunalnego «Tarnopolskie Regionalne Centrum Rehabilitacji Społecznej Niepełnosprawnych Dzieci», Rehabilitacyjno-Edukacyjne Centrum w Kamieńcu Podolskim, «Centrum Rehabilitacji Miasta Łwów «Źródło» i dofinansowany w ramach Programu Przemiany w Regionie – RITA realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji.

Halina NAHORNIUK

Безбар'єрне середовище

Фахівці у сфері роботи з людьми з особливими потребами Кременця та Тернополя взяли участь у черговому етапі реалізації міжнародного польсько-українського проекту «Рівним кроком» – поширення моделі участі українських громадських організацій у побудові системи підтримки для осіб з особливими потребами в Україні».

14 представників громадської організації «Регіональний фонд розвитку та інтеграції», тернопільського обласного благодійного фонду «Живи з надією», закладу освіти I-III ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр», КУТОР «Тернопільський обласний центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів» 5 днів у Замості та Бялобжегах (Польща) проходили навчальний курс із філософії, принципів і методів багато-профільної реабілітації дітей із раннім ураженням мозку в системі керованої освіти. Цей підхід вимагає зінтегрованої роботи організацій, що діють у різних сферах, але для одного і того ж отримувача – дитини-інваліда.

Польські партнери проекту – лідери у цьому не тільки на теренах Польщі, а й в усьому Європейському Союзі. Сьогодні в Україні така робота проводиться на рівні лікарень чи спеціалізованих закладів. Тобто дитина, скажімо, з ДЦП повинна звернутись до лікаря за направленням у відповідний спеціальний навчальний чи лікувальний заклад. Часто ми наче не помічаємо таких дітей і їхніх потреб. Але ж неповносправні живуть серед нас, повносправних, потребують нашої допомоги в різних сферах життя, вимагають більшого співпереживання з нашого боку. Щоденні спостереження показують, що на кожному кроці на неповносправних чатують якісь пастки та нездоланні бар'єри. Але ж права на рівність, освіту та відпочинок, декларовані Конституцією України усім громадянам держави, ніхто не відміняв.

Що ж ми побачили у польському товаристві «Крок за кроком»? Дітей та дорослих із таким діагнозом не сприймають як хворих. Вони такі ж, як ми з вами, тільки з особливими потребами: у додатковому догляді, пристосуванні навколишнього середовища, перш за все безбар'єрного, до їхнього в ньому функціонування. Для реалізації своїх прав та свобод для людей із неповносправністю у Замості створено комплекс навчально-виховних закладів, де діти одночасно вчать і отримують медичну допомогу. На початку з дитиною працює команда лікарів, психологів та педагогів, які визначають рівень розвитку дитини, її потреби, можливості та розробляють план роботи із нею. А далі дитя, як і його ровесники, відвідує групи чи класи, підібрані відповідно до віку та методів роботи. Бо ж людина розвивається у соціумі, а не в окремих кабінетах. Через це існує велика потреба у створенні суспільних груп, в яких здорові діти матимуть нагоду навчатися толерантності, а діти з особливими потребами – пізнавати радощі та труднощі нормального життя в соціумі.

«Важливо не трактувати таких людей як хворих. Адже часто ми знаємо, що видужування цьому нема. Головне – навчити таких дітей

бути якомога самостійнішими у житті. Адже їхні батьки не вічні», – сказала на одній із зустрічей керівник товариства «Крок за кроком» Марія Круль.

Українські учасники проекту в Польщі дізнались, чому необхідно комплексно підходити до освіти та реабілітації в процесі вдосконалення та пристосування до життя в соціумі дитини з мозковими ураженнями; ознайомились із способами оцінки дитини і постановки завдань, правилами комплексної інтегрованої системи покращення IZPERS, різними методиками праці з такими дітьми та альтернативними способами спілкування й підтримки; брали участь у обговореннях мети, методів і форм роботи. Лекції чергувались із семінарами, спостереженнями за заняттями у групах дошкільного та шкільного віку.

У рамках цього проекту передбачено також проведення спільної зустрічі представників товариства допомоги дітям з особливими потребами «Крок за кроком» у Замості із владою та громадськістю Тернопільської області щодо необхідності реформування освіти та охорони здоров'я дітей з обмеженими можливостями, а також укладення договору між органами державної влади та організаціями-членами проекту, що окреслить рамки подальшої співпраці в галузі впровадження системи керованого навчання.

Сподіваємось, набуті знання та позитивний досвід колег із Польщі українські учасники проекту впроваджуватимуть у відповідних навчально-освітніх установах на рідних теренах.

Нагадаємо читачам, що проект «Рівним кроком» – поширення моделі участі українських громадських організацій у побудові системи підтримки для осіб з особливими потребами в Україні» реалізовує товариство допомоги дітям з особливими потребами «Крок за кроком» у Замості в партнерстві із кременецькою районною громадською організацією «Регіональний фонд розвитку та інтеграції» за участю тернопільського обласного благодійного фонду «Живи з надією», закладу освіти I-III ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр», КУТОР «Тернопільський обласний центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів», Кам'янець-Подільського багатoproфільного навчально-реабілітаційного центру, Львівського міського центру реабілітації «Джерело». Проект профінансовано в рамках програми Польсько-американського фонду свободи «RITA – Przemiany w regionie», реалізованої фондом «Освіта для демократії».

Галина НАГОРНИУК

Raka można pokonać!

Już od ponad pięciu lat na terenach obwodu wołyńskiego działa Fundacja Charytatywna «Stoprak». Pomaga ona dzieciom chorym na raka przezwyciężyć chorobę i wrócić do normalnego życia.

Rak to straszna diagnoza, a pierwszą reakcją człowieka na taką wiadomość, jest niedowierzanie i szok. «To niemożliwe! Lekarz się pomylił!» – mózg odmawia wówczas przyjęcia jakichkolwiek informacji. Na kolejnym etapie cała rodzina zaczyna zbierać pieniądze, żeby jak najszybciej wyjechać na leczenie za granicę. Dobrze, jeśli takie możliwości są. Jednak dla większości zbieranie ogromnych funduszy kończy się niepowodzeniem. W warunkach pogłębiającej się biedy trzeba liczyć na lokalnych lekarzy i darczyńców.

«Raka można pokonać! – uważają założyciele Fundacji Charytatywnej «Stoprak» Maria i Serhij Adamczukowie. – Protokoły leczenia są absolutnie porównywalne. Lekarze Ośrodka Onkologii i Hematologii Wołyńskiego Obwodowego Szpitala Dziecięcego mają wysokie kwalifikacje i ciągle się kształcą. O powodzeniu leczenia i pokonaniu raka decyduje kilka czynników. Ważna jest m.in. wczesna reakcja na podejrzane objawy, odpowiednia diagnoza i prawidłowe prowadzenie chorego. Przekonaliśmy się o tym na własnej skórze».

Bolesne jest obserwowanie dorosłego człowieka, który walczy z nowotworem, ale jeszcze większe emocje wzbudza walka z rakiem małych pacjentów. Wydawać by się mogło, że dzieci powinny cieszyć się radosnym dzieciństwem, ale los często chce inaczej. Ich choroba to także sprawdzian dla ludzi dobrej woli, którzy pomagają z potrzeby serca. W obwodzie wołyńskim takim akumulatorem dobroci stała się Fundacja Charytatywna «Stoprak». W ciągu kilku lat swojej działalności «STOPRAK» zorganizował system stałych szkoleń dla lekarzy rodzinnych na temat «Przestrogi onkohematologiczne», który w pełni zaspokaja potrzeby szpitala w środki przeciwnowotworowe oraz w miarę możliwości dostarcza placówkom specjalistyczne wyposażenie medyczne. Nieocenionymi partnerami organizacji są Ogólnoukraińska Organizacja Charytatywna «Ukraińska Fundacja «Dobrobyt Dzieci» oraz «Teremno-Chleb» SA. Ogromna pomoc płynie także od zwykłych ludzi.

Na leczeniu przez cały czas przebywa około 20 dzieci. Są w różnym wieku, mają różne zainteresowania, ale łączyła je choroba. Poza podstawowym leczeniem, powinny one kontynuować naukę i przechodzić rehabilitację.

W szpitalu z dziećmi często spotykają się zabawni lekarze-klauni – Kuzia i Timka, którzy usiłują spełniać ich marzenia. Nie ukrywają radości, kiedy mogą pomóc: «Dzieci z niecierpliwością czekają na wizytę lekarzy-klaunów. Sala szpitalna jest przynębiająca, a dzieci pragną zmian. Tęsknią do domu, chcą się bawić i żyć pełnią życia. Zdarza się, że trzeba czasem zwyczajnie porozmawiać, a w szczególności z rodzicami, dlatego często rodzice dziękują nam za nasze wizyty». Mają także swoje «niezawodne numery» – bańki mydlane i balony. Każdemu człowiekowi, niezależnie od wieku, należy się odrobina radości i humoru. Ale najważniejsze to szczerść i bezpośredniość lekarza-klauna. I muszą pamiętać, że zawsze, gdy podchodzą do sali, czeka na nich za drzwiami, pamiętając razem, nowa sytuacja. «Powinniśmy pamiętać dla kogo i dlaczego wchodzimy do tej sali. Ale najbardziej cieszy nas informacja, że dziecko jest już w domu, szczególnie wtedy, kiedy leczenie zakończyło się powodzeniem».

Po leczeniu dzieci wracają do codzienności. Są takie same, jak inne dzieci z prawem na szczęśliwe dzieciństwo i życie. Dorastają, stają się lekarzami, pisarzami, sportowcami, biznesmenami. Zakochują się, zakładają własne rodziny i rodzą swoje dzieci.

Przed dwoma laty zespół fundacji «Stoprak» wziął pod swoje skrzydła także 350 dzieci z Łucka, które potrzebują opieki paliatywnej. Podstawowym celem jest świadczenie moralnego, psychologicznego i społecznego wsparcia nie tylko małym pacjentom, ale też ich rodzinom. Są to dzieci nie tylko chore na raka, ale też z różnymi skomplikowanymi schorzeniami. W realizacji takiej działalności pomaga Międzynarodowa Fundacja «Odrodzenie». W wyniku takiej aktywności w Łucku uchwalono Program Rozwoju Opieki Pa-

Рак можна перемогти!

Уже понад п'ять років на теренах Волинської області працює благодійний фонд «СТОПРАК». Він допомагає діткам, які страждають на рак, перемогти хворобу та повернутися до звичайного життя.

Прекласти допомогу фінансову на підтримку програм фонду можна за поданими нижче реквізитами:

Надати фінансову допомогу на підтримку програм фонду можна за поданими нижче реквізитами:

Благодійний фонд «СТОПРАК»
ЄДРПОУ – 37537784
р/р 2600802349723 у Волинському відділенні
Центральної філії ПАТ Кредобанк,
МФО – 325365
або
р/р 26006055501466 у КБ ПАТ «ПРИВАТБАНК»
МФО – 303440

Prosimy o podanie CELU PŁATNOŚCI oraz NADAWCY (np. «Przekaz na cele charytatywne od I. Iwanowa»), aby Fundacja mogła złożyć sprawozdanie o wykorzystaniu kosztów.

Обов'язково вказуйте ПРИЗНАЧЕННЯ ПЛАТЕЖУ та ВІД КОГО («Благодійна допомога від Іванова І. І.») для того, щоб фонд міг прозвітувати про використані кошти.

ліативної на lata 2015–2019, в Łuckiej przychodni przy ul. Woli 66a działa interdyscyplinarny zespół opieki paliatywnej, który skupia lekarzy, pielęgniarki, psychologa i wolontariuszy. Obecnie trwa kampania na rzecz uchwalenia przez Wołyńską Radę Obwodową Programu Rozwoju Opieki Paliatywnej.

W przyszłości pacjenci i członkowie ich rodzin będą mogli otrzymywać pomoc paliatywną w hospicjach lub specjalistycznych oddziałach medycyny paliatywnej w szpitalach wieloprofilowych, onkologicznych, geriatrycznych, psycho-neurologicznych, przeciwcukrzycowych, ośrodkach profilaktyki oraz walki z HIV/AIDS, w szpitalach i oddziałach opieki pielęgniarskiej lub w domu z udziałem mobilnych zespołów interdyscyplinarnych opieki paliatywnej i hospicyjnej, pracowników przychodni lub pracowników opieki społecznej.

Служба прасова Fundacji Charytatywnej «Stoprak»

Боляче спостерігати за людиною, яка бореться з цією недугою. Ще більше емоцій викликає боротьба з раком маленьких янголят. Їм би бігати босоніж на траві, купатися в річці, насолоджуватися дитинством. Але на їхню долю випало «перевіряти світ на доброту». У Волинській області таким акумулятором доброти став благодійний фонд «СТОПРАК». За період діяльності «СТОПРАК» зумів налагодити систему постійного навчання лікарів сімейної практики на тему «Онкогематологічна насторога», також повністю забезпечує лікарні протираківими препаратами та по змозі спеціалізованим медичним обладнанням. Незмінними партнерами протягом років виступають ВБО «Український фонд «Благополуччя дітей» та ПАТ «Теремно-хліб». Багато допомагають небадужі люди.

Постійно на лікуванні перебувають близько 20 діток. Всі вони різні за віком та світоглядом, проте їх об'єднала хвороба. Крім основного лікування, їм потрібно продовжувати навчання та проходити реабілітацію.

Веселі лікарі-клоуни постійно зустрічаються з дітьми в лікарні та намагаються реалізувати їхні найпотаємніші мрії. «Діти з нетерпінням чекають на візит лікарів-клоунів. Адже палата пригнічує, а хочеться зміни монотонного перебування. Діти хочуть додому, хочуть гратися, хочуть жити повноцінно. Буває, що потрібно просто поспілкуватись, особливо з батьками. Часто батьки дякують за кожен візит. Є у нас і свої «виграшні фішки» – мильні бульбашки й повітряна кулька здатні зацікавити і, принаймні, трішки підняти настрій практично кожній людині, незалежно від віку, навіть коли спершу наші маленькі й великі друзі запевняють, що їм це не цікаво. А головне – щирість і безпосередність лікаря-клоуна, постійно дець із середини має йти натхнення, коли стоїш перед білими дверима палати, за якими чекає щоразу нова ситуація. Ми маємо пам'ятати, заради кого і заради чого заходимо в палату. А найбільша втіха – дізнатись, що дітки вдома, особливо після успішного завершення лікування», – щиро радіють, що можуть допомогти, найкращі лікарі-клоуни Кузя та Тімка.

Після лікування вони повертаються до буденного життя. Стають лікарями, письменниками, спортсменами, підприємцями. Закохуються, одружуються і народжують дітей. Вони такі ж як й інші діти. І мають такі ж права на щасливе дитинство та життя.

Близько двох років тому команда БФ «СТОПРАК» взяла під свою опіку ще й 350 діток із Луцька, які потребують паліативної допомоги. Основна мета – надання моральної, психологічної та соціальної підтримки не лише малечі, а й їхнім сім'ям. Це не лише хворі на рак, але й діти з іншими складними захворюваннями. Цей напрям допомагає втілювати міжнародний фонд «Відродження». Вже є й перші результати: в Луцьку прийнято Програму розвитку паліативної допомоги на 2015–2019 рр., на базі комунального закладу «Луцький центр первинної медико-санітарної допомоги» (проект Волі, 66а) діє міждисциплінарна служба паліативної допомоги, до складу якої входять лікарі, медичні сестри, психолог, волонтери. Триває адвокаційна кампанія щодо прийняття Програми розвитку паліативної допомоги Волинської обласної радою.

У перспективі одержати паліативну допомогу пацієнти та члени їхніх родин зможуть у хоспісах або у спеціалізованих відділеннях паліативної медицини багатопрофільних лікарень, онкологічних, геріатричних, психоневрологічних, протитуберкульозних диспансерів, у центрах профілактики та боротьби з ВІЛ-інфекцією/СНІД, у лікарнях та відділеннях сестринського догляду або вдома за участі мультидисциплінарних виїзних бригад паліативної та хоспісної допомоги, медичних працівників первинної медико-санітарної допомоги або працівників закладів соціальної опіки.

Прес-служба благодійного фонду «СТОПРАК»

Рак – страшний діагноз, який може увігнати в паніку найстіткішу людину. «Не може бути! Лікар помиляється!» – мозок відмовляється сприймати інформацію. Потім вся родина починає збирати купу грошей, щоб негайно вирушити на лікування за кордон. Добре, коли сім'я має такі можливості. Для більшості ж ці пошуки стають марними. В умовах колосального зубожіння населення розраховувати доводитись на місцевих лікарів і благодійників.

«Рак можна перемогти, – вважають засновники благодійного фонду «СТОПРАК» Марія та Сергій Адамчуки. – Протоколи лікування абсолютно ідентичні. Лікарі онкогематологічного центру Волинської обласної дитячої лікарні мають достатню професійну підготовку, періодично проходять підвищення кваліфікації. Важливо вчасно зреагувати на незрозумілі симптоми і негайно звернутися до лікаря. При ранньому діагностуванні та правильному лікуванні можна подолати страшну недугу. В цьому ми переконалися на власному досвіді».

Inwigilowani

На podstawie odtajnionego dokumentu próbujemy dokonać analizy metod inwigilacji Kościoła Katolickiego na Ukrainie w latach 20. ubiegłego wieku.

Po 1991 r. odtajniono wiele dokumentów z archiwów służb specjalnych, w tym te, które świadczą o inwigilacji kościoła katolickiego na Ukrainie. Zwróciliśmy uwagę na «sprawozdawczą notatkę Państwowego Zarządu Politycznego USRR dla KC PK USRR o działalności wśród duchowieństwa rzymskokatolickiego i ludności polskiej» pochodzącą z 1926 r.

Państwowy Zarząd Polityczny (OGPU) dzielił ludność polską na trzy kategorie:

1) reakcjoniistyczną i szowinistyczną, na czele z księżmi i kontrewolucyjną częścią inteligencji;

2) drobno-burżuazyjną, obejmującą przeważnie osoby z kręgu inteligencji i mieszczaństwa, które «płaczą się w ogonie reakcjonizmu politycznego»;

3) ugrupowanie chłopów i robotników, jeszcze nie do końca zakażonych religijnymi i fanatycznymi uprzedzeniami i ideologią polskiego patriotyzmu.

Od 1923 r. bolszewicy zaczęli wprowadzać w życie plan inwigilacji i manipulacji w środowisku Polaków. Wstępne rozpoznania wykazały, że największe oddziaływanie na Polaków miało duchowieństwo rzymskokatolickie. W notatce zaznaczono, że hierarchia kościelna ma bezpośrednie powiązanie z zagranicą, a największy wpływ na środowisko katolickie miała diecezja łucko-żytomierska, na czele której stał biskup Ignacy Dub-Dubowski.

Autorzy notatki zaznaczyli, że dla zwalczania kościoła rozpoczęli proces «rozdrobnienia jednolitego środowiska katolickiego poprzez ujawnianie niezadowolonych i podporządkowania ich sobie». W tym celu w parafiach utworzono grupy agentów, którzy mieli obserwować sytuację, a także podsycać i szerzyć niezadowolnienie. Mieli także krytykować biskupów i zwierzchników kościoła, a nawet ich dyskredytować. Bolszewicy zorganizowali w parafiach akcje propagandowe mające na celu szerzenie opinii, że hierarchia kościelna, w większości przebywająca w Polsce, szkodzi katolikom na Ukrainie. Agenci rozpowszechniali informację, że «burżuazyjna i faszystowska Polska» wykorzystuje kościół na Ukrainie dla własnych celów i tego należy się pozbyć. Żeby te informacje wyglądały jako wiarygodne, w prasie drukowano kompromitujące materiały i zakładano fałszywe procesy. Księży oskarżano o szpiegostwo i działania na rzecz Polski. «Udawadnianie» przy tym fakty szkodnictwa i zaangażowania się w antyradziecką propagandę. Księży uważano i kreowano jako wrogów chłopów i robotników.

W trakcie operacji wykorzystano postawę ks. Andrzeja Fedukowicza, który zwrócił się (o czym zapisano w notatce) z otwartym listem do Papieża, w którym oskarżył duchowieństwo katolickie i Rzeczpospolitą o szerzenie poglądów antyradzieckich. Do «apelu» dołączyło się «tysiące wiernych» oraz zwykli obywatele. Wynikiem presji był list biskupa diecezji tyraspolskiej ks. Józefa Kruszyńskiego, w którym zwracał się do wiernych z prośbą o nieangażowanie się w antyradzieckie protesty. Nie wiadomo, czy ks. Kruszyński pisał ten list, ale w notatce z 1926 r. wspomina się o tym fakcie, jako o sukcesie. Kruszyński «zaapelował także o niepotępienie ks. Fedukowicza i ks. Nikołaja Tołstoja. Ten ostatni zwrócił się do Stolicy Apostolskiej z zażaleniem, że kościół rzymskokatolicki polonizuje wiernych, szczególnie greckokatolicki. Z podobnym apelem wystąpił także ks. Kazimierz Nanowski. Dzisiaj już wiadomo, że były to elementy operacji służb komunistycznych w celu dyskredytacji kościoła. Inna część agentury, w tym sporo księży, zaczęła wypowiadać się o całkowitej autonomii kościoła katolickiego od polskich wpływów.

Autorzy notatki ujawnili współpracę z ks. praelatem Kruszyńskim, wikarym diecezji Tyraspolskiej. Zapisali m.in. w dokumencie, że «to nasz człowiek». Prawdopodobnie był to także rodzaj kompromitacji, ponieważ ujawnienie sylwetki agenturalnej tak wysokiego hierarchy kościelnego jest nieco dziwnym zjawiskiem. Ks. Kruszyński zmarł w 1940 r. w Kazachstanie, w obozie dla więźniów reżimu komunistycznego.

Ks. Tołstoja władze bolszewickie niejednokrotnie wykorzystywały w swoich operacjach. Był to pierwszy ksiądz greckokatolicki, wywodzący się z Rosji. Służby pokładały w nim wielkie nadzieje, ponieważ planowały z jego pomocą, dokonać rozłamu w szeregach katolików wschodniego

obrzędku. Funkcjonariusze Głównego Zarządu Politycznego w 1926 r. dopowiadali, że ks. Tołstoj otrzymał rozkaz znalezienia kilku księży greckokatolickich. W tym celu miał pojechać do różnych miast oraz do Watykanu. Po założeniu grupy księży, Tołstoj miał zwołać pseudosobór greckokatolicki, na którym miał ogłosić autonomię diecezji katolickich wschodniego obrządku. Z historii wiemy, że pseudosobór został przeprowadzony dopiero w 1946 r.

W latach 1935–1936 Tołstoj był świadkiem w procesie dotyczącym «działalności faszystowskiej organizacji rzymskokatolickiego i unickiego duchowieństwa utworzonej na Prawobrzeżnej Ukrainie». Powiązania z NKWD jednak go nie uratowały: 12 grudnia 1937 r. został aresztowany, a miesiąc później rozstrzelany. Tragizmem okazał się los także ks. Kazimierza Nanowskiego. Nie wiadomo, czy to on był autorem wspomnianych apelów i otwartych listów, oskarżających kościół. W latach 20. był kilkakrotnie aresztowany przez bolszewików. Pierwszy raz został aresztowany w 1925 r. w momencie przekraczania polsko-radzieckiej granicy. Władze oskarżały go o szpiegostwo, przerzucanie ludzi przez granicę, a nawet o przemyt. Od tego czasu często posługiwano się jego nazwiskiem, a życie zamieniono w koszmar. W 1929 r. ksiądz uciekł z radzieckiej Ukrainy i do końca życia służył w parafiach na Wołyniu. Zmarł w 1936 r., pochowany został w Poczajewie.

W notatce opowiada się także o samobójstwie ks. Fedukowicza. Autorzy przyznają, że stworzyli mit, który miał udowodnić, że przyczyną samobójstwa księdza była presja wywierana na niego ze strony duchowieństwa. W tym celu zostały nawet opublikowane w prasie fałszywe listy biskupa Kruszyńskiego i ks. Tołstoja, w których potępiali nagonkę na Fedukowicza. Operacja była udana i w notatce zaznaczono, że wielu katolików uwierzyło w to, że działalność hierarchii kościelnej przyczyniła się do tego aktu.

Informacje zawarte w notatce dają także cenne świadectwo działalności edukacyjnej, którą prowadził kler katolicki. Służby potwierdziły, że dopiero po dwuletnich staraniach udało się wyciszyć antyradzieckie nastroje. Jednak w polskich środowiskach duchowieństwo prowadziło różnorodne zajęcia dla młodzieży, co gwarantowało zachowanie tradycji rodzinnych i narodowych. Nie polecano młodzieży wstępowania do organizacji komunistycznych - pionierów czy komsomołu. Żeby prowadzić edukację, księża zakładali przy kościele podziemne szkoły, gdzie uczono religii i historii. Według czekistów, na Prawobrzeżnej Ukrainie w ciągu krótkiego czasu powstał samodzielny system oświatowy.

Notatka zawiera także informację o agentach wśród duchowieństwa. Według dokumentu w 1926 r. agentami było 21 księży. Wielu funkcjonariuszy zostało wcielonych do komitetów kościelnych. Jako przykład dobrej współpracy z agentami, czełkiści przytaczali sytuację w Połtawie. Tam w parafii służył «całkowicie oddany bolszewikom człowiek». Agent-ksiądz w swojej działalności był wspierany przez komitet kościelny i parafian. Służby bolszewickie stawiały sobie za cel, aby pozyskać jak największą liczbę parafii, podobnych do połtawskiej.

Dla zwolenników reżimu bolszewickiego notatka brzmi dość optymistycznie: «Razem z perspektywami, które wyżej wymieniliśmy, w naszej dalszej działalności, zderzamy się i będziemy zderzać się z faktem wielkiej aktywności księży. Na wielu z nich obecnie mamy, a także spodziewamy się mieć materiały kompromitujące, na mocy których można byłoby zastosować te czy inne represje. To również jest jedno z zamierzonych przez nas przedsięwzięć w działalności».

Jan MATKOWSKI
Artykuł napisano na podstawie dokumentu «Доповідна записка ДРУ УСРР для ЦК КП(б)У про роботу серед римо-католицького духовенства і польського населення [1926 р.]», który ukazał się w publikacji «З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ», 2003.

Під наглядом

На підставі розсекреченого документу спробуємо проаналізувати методи нагляду за католицькою Церквою в Україні у 20-х рр. минулого століття.

Після 1991 р. було розсекречено багато документів з архівів спецслужб, зокрема й такі, що свідчать про стеження за католицькою Церквою в Україні. Ми звернули увагу на «доповідну записку ДПУ УСРР для ЦК КП(б)У про роботу серед римо-католицького духовенства і польського населення» за 1926 р.

Державне політичне управління (ОДПУ) поділило польське населення на три категорії:

1) реакційне й шовіністське, на чолі зі священниками та частиною контрреволюційної інтелігенції;

2) дрібно-буржуазне, що складалося, переважно, із представників інтелігенції та міщан, які «плетуться в хвості політичного реакціонізму»;

3) група селян і робітників, ще не повністю заражена релігійними та фанатичними упередженнями й ідеологією польського патріотизму.

Із 1923 р. більшовики розпочали впроваджувати план стеження за поляками та маніпулювання ними. Початкові заходи показали, що найбільший вплив на поляків мало римо-католицьке духовенство, особливо Луцько-Житомирська дієцезія на чолі з єпископом Ігнацієм Дуб-Дубовським. У доповідній записці зазначено, що церковна ієрархія мала прямий зв'язок із закордоном.

Автори записки відзначали, що для боротьби з Церквою почали процес «роздроблення єдиного католицького середовища шляхом викриття незадоволених та підпорядкування групи агентів, які мали стежити за ситуацією, а також підживлювати і поширювати невдоволення. Вони повинні були також критикувати єпископів і керівництво церкви та навіть дискредитувати їх. Більшовики проводили в парафіях пропагандистські заходи з метою поширення думок про те, що церковна ієрархія, яка в основному перебувала в Польщі, шкодить католикам в Україні. Агенти розповсюджували інформацію про те, що «буржуазна і фашистська Польща» використовує церкву в Україні для власної мети, відзначали, що цього потрібно позбутися. Для того, щоб інформація виглядала достовірною, радянська влада друкувала в пресі компрометуючі матеріали та організовувала фальшиві процеси. Священників звинувачували в шпигунстві й діяльності на користь Польщі. При цьому «доводили» факти саботажу й участі в антирадянській пропаганді. Священникам створювали образ ворогів селян і робітників.

Під час операції використали позицію отця Андея Федуковича, котрий звернувся (як написано в записці) з відкритим листом до Папи, в якому звинуватив католицьке духовенство і Річ Посполиту в поширенні антирадянських поглядів. До «заклику» приєдналися тисячі громадян. Результатом тиску став лист єпископа Тираспольської дієцезії, отця Юзефа Крушинського, в якому він звернувся до вірян із проханням не брати участі в антирадянських акціях протесту. Невідомо, чи отець Крушинський писав лист, але в записці від 1926 р. названо цей факт успішним. Крушинський закликав теж не осуджувати отців Федуковича й Миколая Толстого. Останній звернувся до Святого Престолу зі скаргою на те, що римо-католицька церква полонізує вірян, особливо греко-католиків. Із подібним зверненням виступив також отець Казімеж Нановський. Сьогодні відомо, що це були елементи операції комуністичних служб, які мали на меті дискредитацію Церкви. Інша частина агентури, зокрема значна кількість священників, почала виступати за абсолютну автономію католицької Церкви від польського впливу.

Автори записки розсекретили співпрацю з прелатом Крушинським, вікарієм Тираспольської дієцезії. Так, вони писали в документі, що «це наша людина». Ймовірно, це була теж свого роду дискредитація, адже дещо дивно виглядає інформація про те, що такий високопоставлений церковний ієрарх – агент. Отець Крушинський помер у 1940 р. в Казахстані, в таборі для в'язнів комуністичного режиму.

Більшовицька влада неодноразово використовувала отця Толстого у своїх операціях. Це був перший греко-католицький священник родом із Росії. Служби покладали на нього

велику надію, оскільки планували з його допомогою досягнути розколу в рядах католиків східного обряду. Співробітники Головного політичного управління у 1926 р. доповідали, що отцеві Толстому було наказано залучити до справи кілька греко-католицьких священників. Із цією метою він повинен був поїхати до різних міст і Ватикану. Після формування групи священників Толстой повинен був скликати греко-католицький псевдособор, де мав проголосити автономію католицьких дієцезій східного обряду. З історії знаємо, що псевдособор провели лише в 1946 р.

У 1935–1936 рр. Толстой був свідком у судовому процесі щодо «діяльності фашистської організації римо-католицького та уніатського духовенства, створеної на Правобережній Україні». Однак зв'язки з НКВС його не врятували: 12 грудня 1937 р. отця арештували, а місяцем пізніше розстріляли. Трагічною виявилася й доля отця Казімежа Нановського. Невідомо, чи був він автором згаданих закликів та відкритих листів, що звинувачували церкву. У 20-ті роки більшовики неодноразово арештовували його. Вперше це сталося в 1925 р. при спробі священника перетнути польсько-радянський кордон. Влада звинуватила його в шпигунстві, переправі людей через кордон і навіть контрабанді. Відтоді його ім'я часто використовували, а життя перетворили на жах. У 1929 р. Нановський утік із Радянської України і до кінця життя служив у парафіях на Волині. Помер у 1936 р., похований у Почаєві.

У записці зазначено також про самогубство отця Федуковича. Автори визнають, що створили міф, покликаний довести, що Федуківч вчинив самогубство через тиск на нього з боку духовенства. З цією метою в пресі навіть опублікували фальшиві листи єпископа Крушинського й отця Толстого, в яких засуджувалося переслідування Федуківча. Операція пройшла успішно, і в записці відзначено, що багато католиків повірили в те, що самогубство спричинила саме діяльність церковних ієрархів.

Інформація, що міститься в записці, дає цінні свідчення про просвітницьку діяльність католицького духовенства. Служби підтвердили, що тільки після двох років намагань вдалося заспокоїти антирадянські настрої. Проте в польському середовищі духовенство проводило різноманітні заняття для молоді, що забезпечувало збереження сімейних і національних традицій. Католицькі священники не рекомендували молоді вступати до комуністичних піонерської та комсомольської організацій. Для проведення освітньої діяльності священники засновували підпільні школи при церквах, де навчали релігії та історії. За словами чекістів, на Правобережній Україні за короткий час було створено автономну систему освіти.

Записка подає також інформацію про агентів серед духовенства. Згідно з документом, у 1926 р. до складу агентів належав 21 священник. Багато працівник спецслужб стали членами церковних комітетів. Як зразок доброї співпраці з агентами чекісти наводили приклад ситуації в Полтаві. Там у парафії служила «повністю віддана більшовикам людина». Агента-священника в його діяльності підтримували церковний комітет і прихожани. Більшовицькі служби поставили за мету збільшення кількості парафій, схожих на полтавську.

Для прихильників більшовицького режиму записка має оптимістичний характер: «Наряду с перспективами, которые мы выше наметили в нашей дальнейшей работе, мы в повседневной работе сталкиваемся и будем сталкиваться с фактом большой активности ксендзов. На многих из них мы в настоящее время имеем, а также надеемся иметь компрометирующие материалы, на основании которых можно было бы применить те или иные репрессии к отдельным индивидуумам. Это также является одним из намеченных нами мероприятий в работе».

Ян МАТКОВСЬКИЙ
Статтю написано на основі документу «Доповідна записка ДПУ УСРР для ЦК КП(б)У про роботу серед римо-католицького духовенства і польського населення [1926 р.]», надрукованому у виданні «З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ» у 2003 р.

W Ostrogu uszanowano ks. Serafina Kaszubę

В Острозі вшанували отця Серафима Кашубу

Na Rówieńszczyźnie uczczono pamięć niestrudzonego wyznawcy wiary chrześcijańskiej, który w czasach sowieckich prześladowania kościoła pozostawał niezłomny w swoich przekonaniach religijnych, do ostatniego westchnienia był wiernym sługą Pańskim i lokalnej wspólnoty rzymskokatolickiej.

17 czerwca, inicjowane przez Muzeum Księgi i Druku w Ostrogu, parafię rzymskokatolicką Wniebowzięcia NMP w Ostrogu i Centrum Kulturalno-Edukacyjne imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego (Równe), odbyły się spotkania z okazji 106. rocznicy urodzin ks. Serafina Kaszuby. Rozpoczęły się one mszą świętą, którą odprawił w ostrojskim kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny ks. Waldemar Szlachta.

Dalsza część uroczystości odbyła się w Muzeum Księgi i Druku, gdzie wspomniano ofiarne życie ks. Serafina, jego niewyczerpalną duchowość, miłość i bezinteresowność. Ks. Witold Kowalów przywołał swoje pierwsze wrażenia po zapoznaniu się z biografią Serafina Kaszuby w latach dziewięćdziesiątych, przed wyjazdem na Wołyń. Katolicy Korca przez wszystkie te lata zachowywali pamięć o księdzu, dla którego najlepszym strojem była gruba, często poszarpana sutanna, a najsmaczniejszym posiłkiem – kromka suchego chleba. O tym opowiedział proboszcz kościoła Świętego Antoniego w Korcu ks. Waldemar Szlachta. Szczególnie wzruszające było wspomnienie Ludmiły Poliszczuk, która od dzie-

cinnych lat pamiętała słowa ks. Kaszuby o tym, że nadejdą czasy, że ona będzie mogła swobodnie modlić się w zamkniętym w tamtych czasach i zniszczonym ostrojskim kościele. Jak widzimy, te słowa okazały się prorocze. Wiktorija Jakymczuk, wnuczka mieszkanki Równego Bronisławy Ostrowskiej, opowiadała, że w domu jej babci ks. Kaszuba tajemnie prowadził nabożeństwa. Wiadomo, że i panią Wiktorię, i prezesa Centrum Kulturalno-Edukacyjnego imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego Jarosława Kowalczyka potajemnie ochrzcił ks. Serafin Kaszuba.

Zastępca dyrektora Ostrojskiego Państwowego Rezerwatu Historyczno-Kulturalnego Mykoła Mańko poinformował, że w 2017 r. w Ostrogu odbędą się obchody 40. rocznicy śmierci ks. Serafina Kaszuby. Obchody 107. rocznicy urodzin odbędą się w Korcu – jednej z parafii, gdzie przez dłuższy czas ks. Kaszuba prowadził nabożeństwa. Obecnie Zakon Kapucynów, do którego należał ks. Serafin Kaszuba, prowadzi proces o uznaniu go błogosławionym.

Tetiana SAMSONIUK

На Рівненщині вшанували пам'ять сподвижника християнського віровчення, який у радянські часи переслідування церкви залишався непохитним у своїх релігійних переконаннях, до останнього подиху був вірним слугою Господа та місцевої римо-католицької громади.

17 червня за ініціатииви острозького Музею книги та книгодрукування, римо-католицької парафії Успіння Пресвятої Діви Марії в Острозі та Культурно-просвітницького центру імені Томаша Оскара Сосновського з Рівного відбулися заходи, присвячені 106-й річниці з дня народження отця Серафима Кашуби. Вони розпочалися службою Божою, звершеною ксьондзом Вальдемаром Шляхтою в острозькому костелі Успіння Пресвятої Діви Марії.

Про жертвне життя отця Серафима, його невичерпну духовність, любов і безкорисливість пізніше згадували в Музеї книги та книгодрукування. Ксьондз Вітольд Ковалів розповів про своє перше знайомство з біографією Серафима Кашуби у 90-х рр., напередодні приїзду на Волинь. Католики Корця усі ці роки зберігали пам'ять про священика, для якого найкращим вбранням була груба, рясно полатана ряса, а найсмачнішим наїдком – шматок сухого хліба. Про це повідав настоятель костелу Святого Антонія в Корці отець Вальдемар Шляхта. Особливо зворушливою видалася розповідь Людмили Поліщук, яка з дитячих ро-

ків запам'ятала слова отця Кашуби про те, що настануть часи, коли вона вільно зможе молитися у закритому на той час і сплюндрованому острозькому костелі. Як бачимо, ці слова виявилися пророчими. Вікторія Якимчук, внучка рівнянки Броніслави Островської, розказала, як у домі її бабусі отець Кашуба потай проводив богослужіння. Відомо, що і пані Вікторію, і голову Культурно-просвітницького центру імені Томаша Оскара Сосновського Ярослава Ковальчука таємно охрестив отець Серафим Кашуба.

Заступник директора Острозького державного історико-культурного заповідника Микола Манько повідомив, що 2017 р. в Острозі відбудеться вшанування 40-ї річниці з дня смерті отця Серафима Кашуби. Відзначити 107-му річницю з дня народження праведника волинської землі запланували в корецькому костелі – одній із парafій, у якій тривалий час отець Кашуба здійснював богослужіння. Нині Орден капучинів, до якого належав отець Серафим Кашуба, проводить процес визнання його блаженным.

Тетяна САМСОНІУК

W Warszawie o Wiaczesławie Lipińskim

У Варшаві про В'ячеслава Липинського

Дlaczego właśnie tej postaci historycznej została poświęcona powieść? Czy możliwa jest realizacja wizji Lipińskiego dzisiaj? Jakie jego koncepcje pozostają aktualne?

Te i inne kwestie omawiano w Warszawie podczas prezentacji powieści Iwana Korsaka «Dzieci Jafeta», której tłumaczenie na język polski ukazało się w wydawnictwie «Pracownia Wydawnicza». Współorganizatorami prezentacji wraz z wydawnictwem były też Dom Spotkań z Historią i Związek Ukraińców w Polsce, największa organizacja Ukraińców w tym kraju.

W dyskusji udział wzięli: dyrektor wydawnictwa – Andrzej Zabrowarny, prowadzący prezentację – dr hab. Roman Wysocki, specjalizujący się w historii Europy Wschodniej i twórczości Lipińskiego – prof. Tomasz Stryjek, a także autor prezentowanej książki – Iwan Korsak. Pozostali

uczestnicy spotkania brali również czynny udział w dyskusji.

Książka Iwana Korsaka zawiera dwa posłowania – dwa spojrzenia znad obu brzegów Bugu: polska wizja została przedstawiona przez prof. Eugeniusza Wilkowskiego, a ukraińska – przez pisarza Mychajła Słaboszpyckiego.

Powieść «Dzieci Jafeta» została przetłumaczona na język polski przez Tadeusza Karabowicza i Elżbietę Olender-Dmowską.

Mychajło ANDRIJCZUK

Чому для роману автор вибрав саме цю історичну постать? Чи можливе здійснення візій Липинського сьогодні? Що актуальне з його теорій, а що застаріло?

Про це та інше йшлося у Варшаві на презентації роману Івана Корсака «Діти Яфета», який вийшов польською мовою у видавництві «Pracownia Wydawnicza». Співorganizаторами презентації, крім видавництва, виступили також Дім зустрічей з історією та Об'єднання українців у Польщі, найбільша організація українців у цій державі.

Вітальним словом дійство відкрив директор видавництва Андрій Заброварний. Далі розмову перейняв ведучий – доктор Роман Висоцький. Він запросив виступити професора Томаша Стрийка, який спеціалізується на історії Східної Європи того періоду і творчості самого

Липинського, надав слово також автору роману Іванові Корсаку. Учасники зустрічі ставили запитання та долучалися до дискусії.

Однією з особливостей роману Івана Корсака є те, що в книзі подано дві післямови, два погляди з різних берегів Західного Бугу: польське бачення представлене професором Євгеніушем Вільковським, а українське – Михайлом Слабошпицьким.

Роман «Діти Яфета» переклали польською Тадей Карабович і Ельжбета Олендер-Дмowska.

Михайло АНДРІЙЧУК

Звернення Єпископа Луцького до Волинської Ради Церков

Звернення Його Преосвященства Єпископа Віталія Скомаровського, Ординарія Луцької дієцезії, до Предстоятелів Церков та Релігійних організацій Волинської області

Високопреосвященні Владики, Всечесні Отці, Дорогі Брати,

З наближенням чергової пам'ятної дати – 73-х роковин Волинської трагедії, прагнучи гідно вшанувати всі жертви тих сумних подій, зокрема для польського і українського народів, та благаючи Бога, щоб ці народи зробили з історії правильні висновки – на користь християнської любові та добросусідського співісну-

вання в подальшому, виступаємо з ініціативою відшукати на теренах Волинської області всі місця захоронення жертв тих подій, котрі не мали належного поховання, щоби виконати цей останній обов'язок щодо них.

Напевно на наших землях існує ще чимало стихійних захоронень. Тому звертаюся до Вас із проханням, якщо хтось з Ваших парафіян володіє інформацією про такі захоронення, нехай

ця особа повідомить про це свого настоятеля.

Нашим християнським обов'язком є подбати про те, щоб загинули наші брати і сестри, тіла яких у поспіху чи недбало присипано землею, були належним чином поховані на кладовищах. Віддаючи шану кожній жертві тих ганебних подій нашої спільної історії, ми тільки так зможемо сприяти примиренню, загоєнню давніх ран та побудові добрих відносин.

З побажанням Божого благословення, Єпископ Віталій Скомаровський

Луцьк, 15 червня 2016 р.

Джерело: <http://catholic.volyn.ua>

Ocaleni od zapomnienia: Bronisław Szewczyk

Повернуті із забуття: Броніслав Шевчик

Континууємо нашу оповіść о учасниках організації Зwiązek Walki Zbrojnej – 2 w Dubnie. Niniejszy szkic poświęcony jest Bronisławowi Szewczykowi.

Ми продовжуємо розповідати про учасників осередку Союзу збройної боротьби – 2 у Дубні та пропонуємо Читачам нарис, присвячений Броніславу Шевчику.

Bronisław urodził się w 1920 r. we Lwowie w rodzinie robotniczej Marcina (ur. w 1894 r.) i Aleksandry (ur. w 1895 r.) Szewczyków. Miał trzech braci: Stanisława, Wacława, Zdzisława, a także siostrę Irenę.

W Dubnie rodzina mieszkała przy ulicy Szewczenki 27. Do nadejścia władz sowieckich Bronisław uczył się w szkole handlowej, która po 17 września 1939 r. została przekształcona w szkołę ogólnokształcącą nr 11. W 1939 r. kierował szkolną organizacją młodzieżową «Sodalicia Mariańska». W tymże okresie był aktywnym członkiem organizacji «Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej». Sympatyzował z endekami, którym w Dubnie przewodniczył адвокат Michał Chraniewicz. Według Bronisława, członkiem tej partii był również ksiądz Stanisław Ziętara, o którym już pisaliśmy w poprzednich szkicach, a także jeszcze 26 osób.

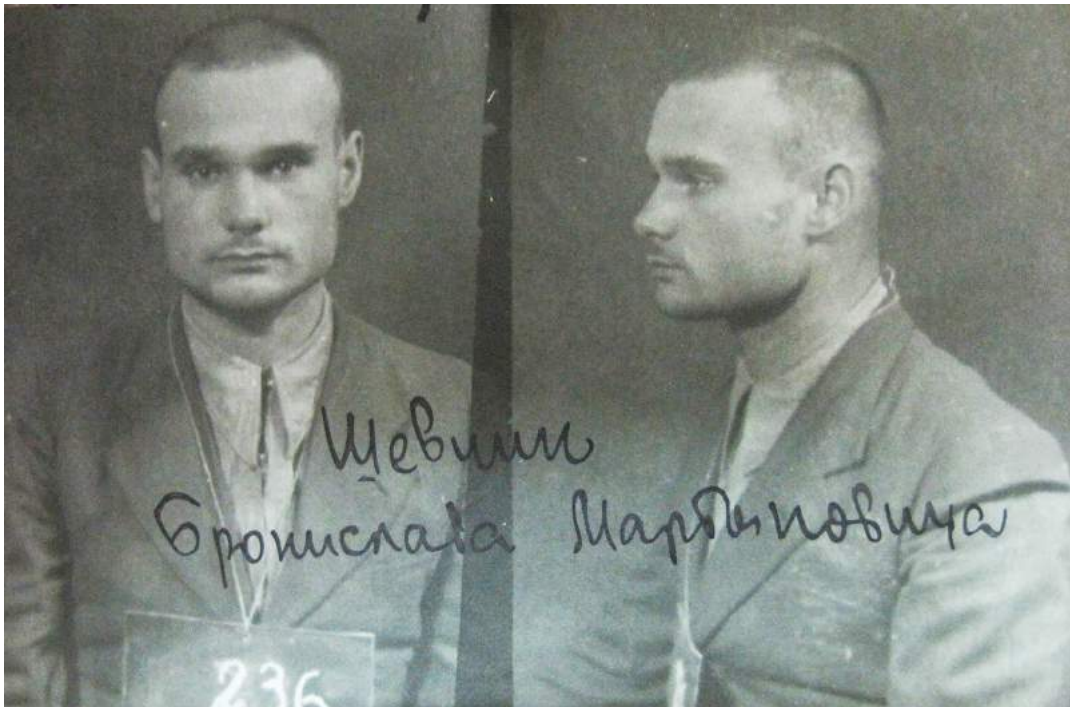
Po sowieckiej reformie edukacji w 1940 r. Bronisław kontynuował naukę w dubieńskiej szkole nr 2.

Niejednokrotnie podkreślaliśmy, że jako pierwsza w organizację ruchu oporu przeciw okupacyjnym władzom bolszewickim już w październiku 1939 r. zaangażowała się polska młodzież. Szczególnie dużo ugrupowań młodzieżowych pojawiło się w Równem i Dubnie.

W pierwszych dniach października 1939 r. członkowie Związku Młodzieży Wiejskiej zaczęli jednoczyć się wokół idei odzyskania Polski. Wtedy to Bronisław Szewczyk odbył rozmowę ze swoją koleżanką z klasy Teresą Trautman, która zwerbowała go do nowo utworzonego ośrodka konspiracyjnego. O zadaniach i celach podziemia dowiedział się od Zygmunta Rumla. Szewczyk uważał, że to właśnie Rumel stoi na czele organizacji. Zygmunt Rumel uznawczy Bronisława za patriotę, poinformował go o istnieniu w Warszawie centrum podziemnego, które miało koordynować walkę o odzyskanie niepodległości przez Polskę. Wówczas Bronisław otrzymał pierwsze zadanie. W trakcie przygotowań do powstania zbrojnego, które zaplanowano na wiosnę 1940 r., Bronisław miał: a) zwiększyć liczbę członków organizacji angażując osoby wrogo nastawione do władz sowieckich, które wcześniej służyły w Wojsku Polskim (podoficerów, kaprali), młodzież, głównie gimnazjalistów, która była potrzebna do komunikacji między jednostkami podziemnymi; b) gromadzić wiadomości o liczbie i lokalizacji jednostek wojskowych, magazynów broni, innych obiektów wojskowych; c) prowadzić działania dywersyjne; d) prowadzić aktywną propagandę wśród ludności poprzez rozpowszechnianie informacji propagandowej o władzy sowieckiej, produkcję i dystrybucję ulotek, wydawanie podziemnej gazety, na łamach tego pisma wzywać do zbrojnego obalenia reżimu bolszewickiego; e) rozreżnąć osoby, które posiadały broń lub amunicję wojskową; e) zbierać wojskowo-topograficzne mapy i plany; f) obliżować – nakłaniać osoby zdolne do służby wojskowej, które można byłoby wykorzystać w chwili działań wojennych; g) informować Zygmunta Rumla o osobach aresztowanych przez NKWD w Dubnie.

Bronisław rzetelnie wypełniał swoje zadania. Prowadził aktywną propagandę antysowiecką, wykorzystując trudną sytuację materialną miejscowej ludności, która pogorszyła się jeszcze bardziej wraz z nadejściem władzy sowieckiej. 17 marca 1940 r., trzy dni przed aresztem, otrzymał od Teresy Trautman ulotki z apelem generała Sikorskiego i rozdał je swoim znajomym. Znalazł również osoby posiadające broń i wyznaczył wraz z Zygmuntem Rumlem miejsce przechowywania amunicji – miały to być grobowce na polskim cmentarzu w Dubnie.

W grudniu 1939 r. Bronisław razem ze Stanisławem Andruszką mieli zamiar wyburzyć magazyn prochu znajdujący się na przedmieściu Surmicze. Jednak Rumel kategorycznie zakazał im to robić, aby nie zwracać na siebie uwagi. Polecił Bronisławowi, aby znalazł odpowiedniego kandydata do tak zwanej «brudnej roboty» – zabójstwa funkcjonariusza NKWD z Krzemieńca. To zadanie nie zostało wykonane.

Ważnym aspektem działalności dubieńskiego ośrodka podziemnego były zamiary połączenia wysiłków z OUN. Bronisław znał Baranowskiego (imię nie jest nam znane), członka OUN ze wsi Warkowice, ukraińskiego nacjonalistę, który z powodu swoich przekonań był więźniem obozu w Berezie Kartuskiej. Z własnej inicjatywy w październiku 1939 r. przeprowadził z nim rozmowę, której tematem było obalenie «sowieców». Obaj się dogadali, że podczas następnego spotkania opracują plan działań. Do kolejnego spotkania jednak nie doszło.

Bronisław dowodził 9-osobową grupą, do której należeli: Stanisław Andruszko, Józef Sidorowicz, Milaczewski, Zygmunt Wilkowski, Stanisław Truszkowski, Wielczyński, Pawlak, Jan Rukat, Władysław Łęczycki. Dwóch pierwszych było łącznikami.

W marcu 1940 r. NKWD zaczęło likwidację antysowieckiego ruchu oporu. Trafiła wówczas do więzienia większość młodych patriotów z Dubna i innych miast Wołynia.

Bronisław, aresztowany przez Dubieński Oddział Rejonowy NKWD 20 marca 1940 r., od razu przyznał się do tego, że stał na czele jednej z jednostek organizacji podziemnej i wypełniał zadania zlecone przez Zygmunta Rumla. Zwrócił uwagę na to, że większość młodych mieszkańców Dubna prowadziła podziemną działalność długo przed tym, jak na Wołyń przyjechał Tadeusz Majewski i ZWZ-2 przejęło dowództwo nad podziemiem. Na przesłuchaniach w NKWD młodzi ludzie nie zawsze potrafili odpowiedzieć na pytanie, jaką nazwę miała ich organizacja, a członkowie jednej piątki nie znali się z członkami drugiej. To jednak nie przeszkodziło NKWD w likwidacji polskiego podziemia.

W styczniu 1941 r. sprawa Bronisława została przekazana do Rówieńskiego Sądu Obwodowego, którego posiedzenie pod przewodnictwem sędziego Hapona odbyło się 15 stycznia. Podczas procesu oskarżony Szewczyk powiedział: «Wiedziałem, że za swoją działalność wcześniej czy później poniosę odpowiedzialność przed władzami sowieckimi, jednak jestem patriotą i pragnę tylko [odrodzenia] Polski». Bronisław Szewczyk został skazany na dziesięć lat katorgi z ograniczeniem praw obywatelskich na okres trzech lat i konfiskatę całego mienia. Sąd Najwyższy USRR odrzucił jego apelację z dnia 19 stycznia 1941 r., pozostawiając na mocy wyrok. Jego los pozostaje nam nieznany.

Według decyzji Rówieńskiej Prokuratury Obwodowej z dnia 25 marca 1993 r. wobec Bronisława Szewczyka zastosowano art. 1 Ustawy USRR «O rehabilitacji ofiar represji politycznych na Ukrainie» z dnia 17 kwietnia 1991 r.

Tetiana SAMSONIUK

osób, які володіли зброєю та боєприпасами; е) збирати військово-топографічні карти та плани; ж) вести облік осіб, здатних нести військову службу, яких можна було б використати на момент військових дій; з) інформувати Зигмунда Румеля про осіб, арештованих НКВС у Дубні.

Більшість завдань Броніслав сумлінно виконував. Він вів активну антирадянську пропаганду, основану, за його словами, на складному матеріальному становищі місцевого населення, яке значно погіршилося з приходом радянської влади. 17 березня 1940 р., за три дні до свого арешту, отримавши листівки від Терези Траутман із промовою генерала Сікорського, Броніслав розповсюдив їх серед своїх знайомих. Він також знайшов осіб, які мали зброю, й узгодив із Зигмундом Румелем місця переходу боєприпасів – ними мали стати склепи на польському цвинтарі в Дубні.

У грудні 1939 р. Броніслав разом зі Stanisławem Andruszkiem мали намір підірвати пороховий склад, що знаходився на Сурмичах, однак Зигмунд Румель категорично заборонив їм це робити, аби не привертати до себе зайвої уваги. Броніславу він дав завдання підшукати відповідну кандидатуру для так званої «мокрої роботи» – вбивства співробітника НКВС із Кременця. Однак цього завдання не було виконано.

Важливим аспектом діяльності дубенського підпільного осередку були їхні наміри об'єднати свої зусилля з ОУН. Броніслав знав Барановського (ім'я нам не відоме), члена ОУН із села Варковичів, українського націоналіста, котрий за свої переконання сидів у таборі «Берега Картузька». Із власної ініціативи в жовтні 1939 р. Броніслав мав розмову з цим чоловіком про знищення «совєтів». Обоє домовилися, що при наступній зустрічі, яка так і не відбулася, обговорять детальніший план дій.

Відомо, що Броніславу підпорядковувалися дев'ять осіб: Stanisław Andruszko, Юзеф Сидорович, Мілачевський, Сигізмунд Вільковський, Stanisław Truszkowski, Вельчинський, Павляк, Ян Рukat, Владислав Ленчицький. Двоє перших виконували функції зв'язкових.

У березні 1940 р. НКВС розпочало масову акцію з ліквідації антирадянського руху опору. У той час до в'язниць потрапила більшість молодих патріотів із Дубна та інших міст Волині.

Арештований Дубенським райвідділом НКВС 20 березня 1940 р. Броніслав відразу зізнався, що був керівником однієї з ланок підпільної організації та виконував завдання Зигмунда Румеля. Зауважимо, що більшість молодих дубнівчан долучилися до підпілля ще задовго до його підпорядкування керівництву СЗБ-2, яке сталося з приїздом на Волинь Тадеуша Маєвського. Після арешту органами НКВС вони не завжди могли дати відповідь на запитання, яку ж назву мала їхня організація, а члени однієї п'ятірки не знали членів інших. Проте це не стало перепорою на шляху цілковитої ліквідації польського підпілля радянськими каральними репресивними органами.

Слідчу справу на Броніслава в січні 1941 р. передали на розгляд Рівненського обласного суду, засідання якого під головуванням судді Гапона відбулося 15 січня. На суді підсудний Шевчик заявив: «Я знав, що за свою діяльність перед радянською владою буду рано чи пізно відповідати, але я польський патріот і хотів лише [відновлення] Польщі». Броніслава Шевчика засудили до десяти років каторги з обмеженням у громадянських правах на три роки та конфіскацією всього майна. Верховний суд УРСР відхилив його касаційну скаргу, датовану 19 січня 1941 р., залишивши в силі вирок суду. Його подальша доля залишається невідомою.

Заключенням Рівненської обласної прокуратури за 25 березня 1993 р. на Броніслава Шевчика розповсюджується дія ст. 1 Закону Української РСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 17 квітня 1991 р.

Тетяна САМСОНЮК

Народився Броніслав 1920 р. у Львові в робітничій сім'ї Мартини (1894 р. народження) та Олександрів (1895 р. народження) Шевчиків. Броніслав мав трьох братів, Stanisława, Wacława, Zdzisława, та сестру Irenę.

У Дубні родина мешкала на вулиці Шевченка, 27. До встановлення радянської влади Броніслав навчався в торгівельній школі, після 17 вересня 1939 р. реорганізованій у загальноосвітню школу № 11. 1939 р. він очолив шкільну молодіжну організацію «Содаліція Маріанська». У цей же період хлопець був активним членом організації «Католицьке товариство юнаків». Серед політичних партій віддавав перевагу енкам, якими в Дубні керував адвокат Михайло Храневич. За словами Броніслава, членом цієї партії був також ксьондз Stanisław Zentara, про якого ми згадували в попередніх нарисах, а також ще 26 осіб.

Після радянської реформи в галузі освіти з 1940 р. Броніслав продовжив навчання в дубенській школі № 2.

Ми неодноразово зазначали, що польська молодь першою взялася за налагодження руху опору окупаційній більшовицькій владі вже у жовтні 1939 р. Особливо багато розрізнених молодіжних угруповань виникло у Рівному та Дубні.

На початку жовтня 1939 р. члени Союзу селянської молоді почали гуртуватися довкола ідеї відновлення Польщі. Тоді ж Броніслав Шевчик мав розмову зі своєю однокласницею Терезою Траутман, яка й завербувала хлопця до новоствореного конспіративного осередку. Детальніше про завдання та мету підпілля він дізнався від Зигмунда Румеля, якого вважав керівником організації. Останній, переконавшись, що Броніслав – патріот своєї знищеної держави, повідомив йому про існування у Варшаві підпільного центру, який мав координувати боротьбу за відродження Польщі. Тоді ж він отримав перші завдання. На час підготовки до збройного повстання, яке запланували здійснити весною 1940 р., Броніслав мав: а) збільшувати чисельність організації шляхом вербування осіб, вороже налаштованих до радянської влади, які раніше служили в польській армії (підполковників, капітанів), молоді, передусім учнів гімназії, яка потрібна була для зв'язку між ланками підпілля; б) збирати відомості про кількість і місцезнаходження військових частин, складів боєприпасів, інших військових об'єктів; в) здійснювати диверсії; г) вести активну пропаганду серед населення шляхом розповсюдження провокаційної інформації про радянську владу, виготовляти та поширювати листівки, створити нелегальну газету, на сторінках якої вести антирадянську пропаганду із закликами до збройного повалення більшовицького режиму; д) встановити

«Kalinowe Mosty» łączą dziennikarzy

«Калинові мости» єднають журналістів

W ciągu tygodnia dziennikarze prawie z dwudziestu obwodów Ukrainy i Białorusi przebywali w województwie warmińsko-mazurskim. Tutaj już po raz ósmy odbywał się Międzynarodowy Festiwal Programów Telewizyjnych i Radiowych «Kalinowe Mosty».

Jest to unikalny projekt, ponieważ festiwal wędruje miastami i wsiami Warmii i Mazur, corocznie zmieniając trasę i jej uczestników. Inicjatorzy festiwalu dziennikarz telewizyjny Petro Midrihan z Równego i dziennikarz radiowy Stefan Migus z Olsztyna planując «Kalinowe Mosty» chcieli, żeby ukraińscy dziennikarze, głównie ze wschodnich i południowych obwodów Ukrainy na własne oczy mogli zobaczyć i opowiedzieć swoim widzom i słuchaczom, jak żyją Polacy po przystąpieniu do Unii Europejskiej i co czeka na Ukraińców, jeśli Ukraina dołączy do Wspólnoty Europejskiej.

Minął okres organizacyjny, trudny proces otrzymania wiz i festiwal znowu jest w drodze. Mimo, że każdego roku jego program się zmienia, niezbędnym jego punktem jest uroczyste otwarcie w Zespole Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim. Tutaj jego uczestników powitali przedstawiciele władz samorządowych, pełnomocnik marszałka województwa ds. mniejszości narodowych i etnicznych Wiktor Leyk, a wicemarszałek województwa Miron Sycz wręczył odznakę «Założony dla Warmii i Mazur» ukraińskim współorganizatorom festiwalu. Otrzymali ją Andrij Welesyk i Petro Midrihan. Dziennikarze podziwiali dwie rzeczy – jak lokalna społeczność ukraińska kulturuje język, wiarę i tradycje swoich przodków i jak państwo polskie dba o mniejszości narodowe. Tylko jeden ze szczegółów: corocznie na ucznia ukraińskiej szkoły, a takich w województwie jest dwie – w Górowie Iławeckim i Bartoszycach – przeznaczają się 2,5 razy więcej kosztów, niż w zwykłej szkole polskiej.

Jest jeszcze jeden obowiązkowy punkt festiwalu – odwiedzić kolegów z Radia i Telewizji Olsztyn. W tym roku, ze względu na to, że większość uczestników festiwalu pracuje w byłych państwowych radiu i telewizji, które od 1 czerwca bieżącego roku uzyskały status publicznych mediów, te rozmowy były bardzo potrzebne, ponieważ polscy koledzy już mają doświadczenia w tym zakresie i chętnie się nimi dzielą.

W każdym roku, planując program festiwalu, jego organizatorzy starają się uwzględnić propozycje uczestników i te zmiany, które zaszły w życiu mieszkańców Warmii i Mazur. O tym rozmawiano na spotkaniu w Sejmiku Województwa i Urzędzie Miasta Olsztyn, w trakcie którego wicemarszałek Miron Sycz i pierwszy zastępca prezydenta Olsztyna Jarosław Słoma opowiedzieli o drogach rozwiązania najbardziej ostrych problemów regionu. Wśród nich obniżenie poziomu bezrobocia, rekonstrukcja dróg, w tym reaktywacja komunikacji tramwajowej w Olsztynie, budowa ścieżek rowerowych, otwarcie ekomariny nad

największym jeziorem w mieście. Większość środków na to udało się uzyskać z funduszy unijnych.

Tradycyjnie, już kilka lat z rzędu, uczestników festiwalu wspiera Warmińsko-Mazurski Fundusz Ochrony Środowiska i Zasobów Wodnych w Olsztynie, organizując zwiedzanie zakładów recyklingu odpadów i źródeł energii odnawialnej, piesze i wodne wycieczki Krainą Tysiąca Jezior – a właśnie tak są nazywane Warmia i Mazury.

Tym razem dziennikarze brali udział w Dniu Otwartych Drzwi Funduszu, w ramach którego przeprowadzono różne akcje ekologiczne, a także prezentację najciekawszych projektów podobnych struktur ekologicznych z całej Polski. Głównym celem olsztyńskich ekologów jest wdrażanie technologii energooszczędnych, wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii oraz rozwój potencjału turystycznego regionu. Dwa lata temu uczestnikom festiwalu pokazano pole zaniedbanego wojskowego lotniska koło Szczytna i opowiadano o planach wybudowania nowego, a w tym roku dziennikarze podziwiali nowy terminal i pasy lotnicze nowoczesnego lotniska w Szymanach, które już przyjmuje i odprawia samoloty pasażerskie i planuje loty na Ukrainę, zwłaszcza do Lwowa i Równego.

Oprócz interesującego programu pobytu na gościnnej ziemi olsztyńskiej, festiwal przewiduje konkurs programów telewizyjnych i radiowych w sześciu nominacjach. Tego roku na sąd jury międzynarodowego, do składu którego wchodzi dziennikarze i działacze społeczni z Polski i Ukrainy, wystawiono 45 programów telewizyjnych i 25 radiowych.

Grand Prix festiwalu wśród programów telewizyjnych zdobył film «Świtez. Droga bólu i sławy» twórczego zespołu z publicznej telewizji z Łucka (autor – Oksana Jewpak, reżyser – Anżela Szabala, operator – Walerij Fetysow), a wśród programów radiowych zwyciężyli koledzy z Radia Olsztyn – najwyższą nagrodę festiwalu zdobył program Hanny Wasilewskiej «Silni potrafią przebaczać». Specjalne nagrody Konsulatu Generalnego RP w Łucku, który od kilku lat wspiera festiwal, wręczono zespołom twórczym programów telewizyjnych i radiowych z Krzywego Rogu, Czerkas i Mikołajewa.

Natalia KOZAK,
członek jury radiowego Międzynarodowego
Festiwalu Programów Telewizyjnych i Radiowych
«Kalinowe Mosty».

Упродовж тижня журналісти з майже двадцяти областей України й Білорусі перебували у Вармінсько-Мазурському воєводстві. Там уже всьоме проходив Міжнародний телерадіофестиваль «Калинові мости».

Це унікальний творчий проект, адже фестиваль мандрує містами й селами Вармії та Мазурів, щороку змінюючи маршрут й учасників. Ініціатори фестивалю, тележурналіст Петро Мідріган з Рівного й радіожурналіст Степан Мігус з Ольштина, задумуючи «Калинові мости», прагнули одного – дати можливість українським журналістам, передусім зі східних та південних областей України, на власні очі побачити й потім розповісти своїм глядачам і слухачам, як живуть поляки після вступу до Європейського Союзу і що чекає на українців, якщо Україна приєднається до європейської спільноти.

Позаду – організаційний період, непростий процес відкриття віз, і фестиваль знову в дорозі. Незважаючи на те, що кожного року його програма змінюється, неодмінний пункт у ній – урочисте відкриття у Комплексі шкіл з українською мовою навчання у Гурові-Ілавецькому. Там учасників привітали керівники місцевих органів самоврядування, голова комісії з питань національних меншин при сеймику воєводства Віктор-Марек Лейк, а віце-маршалек Мирон Сич вручив організаторам фестивалю з української сторони – Андрію Велесіку та Петрові Мідрігану – почесні відзнаки «За заслуги перед Вармінсько-Мазурським воєводством». Журналістів вразили дві речі: як тутешня українська громада береже мову, віру та традиції своїх предків і як держава dbає про національні меншини. Лише одна деталь: щорічно на учня в українській школі, а таких у воєводстві дві, у Гурові-Ілавецькому та Бартошицях, виділяють у два з половиною рази більше коштів, ніж у звичайній польській школі.

Ще один неодмінний пункт у роботі кожного телерадіофестивалю – відвідини колег із Ольштинського радіо та телебачення. Цього року, з огляду на те, що більшість учасників фестивалю працюють у колишніх державних телерадіокомпаніях, які з 1 червня 2016 р. набули статусу суспільного мовника, таке спілкування було дуже корисним, адже польські колеги вже мають неабиякий досвід роботи у цій царині й охоче ним діляться.

Кожного року, формуючи програму фестивалю, організатори намагаються враховувати побажання учасників і зміни, які відбулися у громадському житті жителів Вармії та Мазурів. Про це йшла мова під час зустрічей у сеймику воєводства і в міській управі Ольштина, у ході яких віце-маршалек Мирон Сич і перший заступник президента Ольштина Ярослав Слoma розповіли про шляхи вирішення найзłożеніших проблем regionu. Серед них – зниження рівня безробіття, реконструкція транспортних магістралей, зокрема відновлення трамвайного руху в Ольштині, облаштування

велодоріжок, відкриття екомарини на березі найбільшого озера в місті. Значну частину коштів на це вдалося отримати з різноманітних фондів Європейського Союзу.

Традиційно ось уже кілька років поспіль учасниками фестивалю опікується воєводський фонд охорони навколишнього середовища і водних ресурсів в Ольштині, організовуючи відвідини закладів із переробки відходів та використання відновних джерел енергії, піші та водні екскурсії краєм тисячі озер – саме так ще називають Вармію та Мазури.

Цього разу журналісти взяли участь у Дні відкритих дверей фонду, у рамках якого було проведено різноманітні екологічні акції, а також презентацію найцікавіших проектів подібних екологічних структур з усієї Польщі. Головна мета, яку переслідують Ольштинські екологи, – впровадження енергоощадних технологій, використання нетрадиційних джерел енергії і розвиток туристичного потенціалу regionu. В цьому напрямку зроблено ще один відчутний крок – два роки тому учасникам фестивалю показували поле занедбаного військового аеродрому поблизу Щитного і розказували про плани спорудити там сучасний аеропорт, а цього року каліняни із захопленням оглядали термінал і злітну смугу сучасного летовища «Шимани», яке вже приймає й відправляє повітряні пасажирські судна і планує налагодити зв'язки з Україною, зокрема зі Львовом та Рівним.

Окрім цікавої і пізнавальної програми перебування на гостинній Ольштинській землі, фестиваль передбачає конкурс телевізійних і радіопрограм у шести номінаціях. Цього разу на розгляд міжнародного журі, до складу якого входять медіафахівці, журналісти і громадські активісти Польщі та України, було подано 45 телевізійних і 25 радіопрограм.

Гран-прі фестивалю серед телевізійників здобула робота «Світязь – дорога болю і слави» творчого колективу філії НТКУ «Волинська регіональна дирекція» (автор – Оксана Євпак, режисер – Анжела Шабала, оператор – Валерій Фетисов), а серед радіопрограм перемогли працівники радіо «Ольштин» – найвищу нагороду фестивалю здобула програма Ганни Василевської «Сильні вміють прощати». Спеціальними призами Генерального консульства РП у Луцьку, яке вже кілька років поспіль надає підтримку фестивалеві, відзначено творчі групи телерадіопрограм із Кривого Рогу, Черкас та Миколаєва.

Natalia Kozak,
член радіожурі Міжнародного телерадіофестивалю
«Калинові мости»

Krzemienieckie obrazki

W sobotni wieczór planujemy wyjazd w celu poszukiwania ładnych zakątków. Dokąd? Do Krzemieńca. Dlaczego? Bo Ateny Wołyńskie, bo miasto królewskie. I blisko Łucka.

W piękny czerwcowy poranek znaleźliśmy się pod synagogą w Krzemieńcu – jest obecnie użytkowana jako dworzec autobusowy. Urocze widoki i niezwykła atmosfera – jakby zatrzymał się czas.

Rekonesans po okolicy i na piechotę, półgodzinnym spacerkiem do centrum. Po drodze szybka kawa i... Można odnieść wrażenie, że za chwilę sowiecki żołnierz rzuci granatem w przejeżdżające dołem samochody. Czyżby nie dotarła tu dekomunizacja? Przecież teren przed byłym kościołem pw. Św. Ignacego Loyoli i Stanisława Kostki (obecnie znajduje się tu Sobór Przemienienia Pańskiego) powinien być dawno oczyszczony od laicko zaplanowanego sowieckiego memoriału. Pomalowane na niebiesko-żółto sowieckie gwiazdy w ogrodzeniu memoriału nie bawią, nie śmieszają i nie rozczulają.

Gdzie idziemy? Oczywiście na Bonę. Po drodze obserwujemy stan spustoszenia i zaniedbania. Przepiękna architektura w stanie rozkładu, jeszcze można coś uratować. Za byłym kościołem, obecnie cerkwią Św. Mikołaja, ukryły się przed okiem podróżnika pozostałości Stacji Męki Pańskiej, obecnie służące za kurник, śmietnik czy toaletę.

Uderza w nas z mijanego otoczenia dążenie przetrwania w obecnych warunkach ekonomicznych. Każdy radzi sobie jak może: jakiś barek, sklepik, napisy, nawet w języku polskim: «Zapraszamy...»

Wszystko łagodzą urocze beznamiętne psy, które nas witają radośnie w mieście i towarzyszą w podróży na Bonę. Serpentina wybrukowana przedwojenną kostką prowadzi do ruin zamku. Po drodze oglądamy podmiejskie, a może i nawet już podgórskie pejzaże. Podzamcze jest czarujące. Mijamy opustoszały domek, niby z romantycznej przedwojennej opowieści. Robimy zdjęcie. «Jutro go nie będzie. Wykupili i będą wyburzać» – mówi pani mieszkająca naprzeciw.

Przed wejściem na górę – straganiki z jakimś uniwersalnie-turystycznym kramem oraz pobieranie opłaty. Niedrogo – 7 hrywien. Ponoć pieniądze idą na konto Ministerstwa Kultury Ukrainy.

Jesteśmy na miejscu. Ruiny i piękne krajobrazy. Wyciągamy «Ilustrowany przewodnik po Wołyniu» Mieczysława Orłowicza. Wszystko się zgadza: z jednej perspektywy widać kopułę Począjowa, z drugiej – pola makowe. Łazimy wokół bez programu. Próbowujemy wyciągnąć skąpe wiadomości z Orłowicza. Prawdopodobnie, nic się nie zmieniło od lat 20-tych, kiedy napisano tę książkę.

Schodzimy na dół krótszą drogą, ścieżką prowadzącą wprost do centrum miasta. Po drodze napotkaliśmy kotka wielkości dłoni, który został wyrzucony na śmietnik przez jakiegoś «dobrego człowieka». Zabieramy i znosimy na dół, bliżej ludzi, może ktoś da mu szansę.

Idziemy do Muzeum Słowackiego. Próbowujemy wejść w klimaty wielkiego poety. Sprawę ułatwia nam stylizacja budynku i wnętrz z pierwszej połowy XIX wieku, przeprowadzona w trakcie remontu na początku wieku XXI.

Skala Krzemieńca jest bardzo ludzka, wszystko blisko, wszystko domowe – róże, cebulka i ogród-

ki. Piękna i zaniedbana perłka turystyczna. Wiele budynków pamięta jeszcze czasy Konstytucji 3 Maja: domek Ireny Sandeckiej, teren słynnego Liceum Krzemienieckiego, gdzie obecnie mieści się uniwersytet, cerkiew – kościół, w którym ochrzczono Juliusza Słowackiego. I wydaje się, że panuje wszędzie stan oczekiwania na przyjście kogoś, kto coś z tym wszystkim zrobi.

WM

Кременецькі замальовки

У пошуках мальовничих закутків одного суботнього вечора плануємо поїздку. Куди? До Кременця. Чому? Бо це волинські Афіни, королівське місто. І недалеко від Луцька.

вже давно очистити від недолуго розпланованого радянського меморіалу. Помальовані синьо-жовтими фарбами радянські зірки на огорожі цього комплексу не тішать, не смішать і навіть не розчужують.

Куди йдемо? Звичайно, на Бону. Дорогою нам в очі впадає вид спустошення. Пречудова архітектура в стані занепаду, хоча щось ще можна врятувати. За колишнім костелом, де зараз міститься Собор Святого Миколая, від ока мандрівника сховалися залишки Станції Хресної Дороги. Вони нині служать курником, смітником і туалетом.

У всьому, що нас оточує, можна помітити прагнення вижити в сучасних економічних умовах. Кожен радить собі як може – якийсь невеличкий бар, магазинчик, вивіски, написи, навіть польською мовою: «Zapraszamy...»

Настрій покращують милі безпритульні собаки, котрі радісно вітають нас у місті та супроводжують аж до Бони. Серпантин, викладений передвоєнною бруківкою, веде нас до руїн замку. Піднімаючись, оглядаємо приміські, а може, навіть підгірські пейзажі. Підзамче зачаровує. Проходимо повз спорожнілий будиночок, який виглядає так, ніби виринув із якоїсь романтичної передвоєнної розповіді. Фотографуємо. «Завтра його вже не буде. Викупили й будуть зносити», – констатує жінка, що живе напроти.

Перед входом на гору – лотки з якимось універсально-туристичним крамом. За вхід на територію пам'ятки потрібно заплатити, недорого – 7 гривень. Кажуть, що гроші підуть на рахунок Міністерства культури України.

Нарешті ми на місці. Руїни й захоплені краєвиди. Виймаємо «Ілюстрований путівник по Волині» Мечислава Орловича. Все правильно: з одного боку видно куполи Почаєва, а з другого – макові поля. Ходимо навколо без якоїсь спеціальної програми. Намагаємося «втягнути» скупі відомості з Орловича. Пrawdopodobnie, що тут нічого не змінилося з 20-х років, коли було написано цю книжку.

Сходимо додолу коротшою дорогою, стежкою, що веде безпосередньо до центру міста. Зустрічаємо котенятко розміром із долоню, котре викинула на смітник якась «добра людина». Забираємо його і зносимо донизу, ближче до людей. Може, хтось подарує йому шанс вижити.

Йдемо до Музею Словацького. Поринаємо в часи великого поета. У цьому нам допомагає інтер'єр, стилізований під першу половину XIX ст., а також проведений на початку XXI ст. ремонт.

Кременець має дуже людський вимір. Тут усе знаходиться близько, все домашнє: троянди, цибуля й садочки. Прекрасна й водночас занедбана туристична перлина. Багато споруд пам'ятають ще часи Конституції 3 Травня: будиночок Ірени Сандецької, відомий Кременецький лицей, де зараз знаходиться університет, колишній костел, у якому охрестили Юліуша Словацького. І здається, що всюди панує стан очікування на прихід когось, хто щось з усім цим зробить.

BM

W Sarnach odbyły się międzynarodowe zawody

У Сарнах відбулися міжнародні змагання

W IV Międzynarodowym Turnieju Sportowym «Jedności ludzi granicami nie podzielisz» wzięły udział drużyny z Polski i Ukrainy.

У IV Міжнародному спортивному турнірі «Єдність людей кордонами не поділити» взяли участь команди з Польщі та України.

Zawody, które odbyły się 18 czerwca 2016 r. w Sarnach, zaczęły się od słów powitalnych wygłoszonych przez organizatorów turnieju. Mer miasta Sarny Switłana Usyk powiedziała: «Nazwa turnieju, jak najlepiej oddaje atmosferę tej rywalizacji. Grajcie uczciwie i niech zwycięży najsilniejszy». Przed rozpoczęciem rywalizacji uczestników pobłogosławił proboszcz parafii Przemienienia Pańskiego ks. Władysław Łukasiewicz, który jest jednym z organizatorów turnieju.

Najpierw odbyły się zawody w piłce nożnej. W serii meczów zwyciężyły drużyny Sarnenkiej Rady Miejskiej (1 miejsce), organizacji pozarządowej «Polsko-Ukraińska Przyjaźń» (2 miejsce) i funkcjonariusze straży granicznej z Raciborza (3 miejsce).

W przerwie wystąpił chór z Polski, który zaśpiewał po polsku i po ukraińsku. Artystom wtórowali uczestnicy turnieju.

Druga część turnieju – to zawody w siatkówce. Wygrała drużyna Sarnenkiej Rady Miejskiej, drugie miejsce zajęło Centrum Kulturalno-Edukacyjne imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego z Równego, a na trzecim miejscu, tak samo, jak w zawodach piłkarskich, stanęli strażnicy z Raciborza.

W następnym dniu odbył się rajd rowerowy Sarny–Dąbrowica. Uczestnicy wzięli również udział we mszy świętej, która została odprawiona w dąbrowickim kościele. Na zakończenie sportowych zmagañ przewodniczący organizacji pozarządowej «Polsko-Ukraińska Przyjaźń» Andrij Danylczenko zaprosił wszystkich na kolejny, piąty turniej, który tradycyjnie odbędzie się za rok w Sarnach.

Jarosław KOWALCZUK,
prezes Centrum Kulturalno-Edukacyjnego
imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego

Zmagania відбулися 18 червня 2016 р. Розпочалися вони з привітальних слів організаторів турніру. Міський голова Сарн Світлана Усик зазначила: «Назва турніру якнайкраще відображає дух цих змагань. Грайте чесно і нехай переможе найсильніший». Також учасників турніру благословив настоятель сарненського костелу Преображення Господнього, отець Владислав Лукасевич, один із організаторів.

Спочатку учасники провели змагання із футболу. У серії футбольних матчів перемогли команди Сарненської міської ради (1 місце), громадської організації «Польсько-українська дружба» (2 місце) і прикордонників із польського міста Ратибора (3 місце).

У перерві між змаганнями виступив із піснями українською та польською мовами хор із Польщі, якому підспівували учасники турніру.

Друга частина передбачала змагання з волейболу. Виграла в них команда Сарненської міської ради, друге місце посів Культурно-просвітницький центр імені Томаша Оскара Сосновського з Рівного, третє місце, як і в змаганнях із футболу, зайняли прикордонники з Ратибора.

Наступного дня учасники взяли участь у велотурі сполученням Сарни–Дубровиця та відвідали богослужіння в дубровицькому костелі. На завершення голова громадської організації «Польсько-українська дружба» Андрій Данильченко запросив усіх на наступний, п'ятий, турнір, який традиційно проведуть у Сарнах 2017 р.

Ярослав КОВАЛЬЧУК,
голова Культурно-просвітницького центру
імені Томаша Оскара Сосновського

Луцький автозавод «Богдан Моторс» має унікальну експозицію, що складається з рідкісних історичних авто, таких, як, наприклад, єдиний збережений прототип ЗАЗ-969.

Firma «Bogdan Motors» z Łucka posiada wyjątkową kolekcję, składającą się z rzadkich starych samochodów, takich jak na przykład jedyny zachowany prototyp ZAZ-969.

У Рудці-Червинській, що на Камінь-Каширині, активісти розчистили ділянку з шістьма братськими могилами часів Першої світової війни.

W Rudce-Czerwińskiej, znajdującej się w rejonie kamień-koszyrskim, wolontariusze uporządkowali sześć zbiorowych grobów pochodzących z czasów I wojny światowej.

Луцькі школярі розробили макет параболічного сонячного нагрівача, який можна використовувати для економії енергії під час нагрівання води.

Uczniowie Łucka zbudowali makietę parabolicznego kolektora słonecznego, pozwalającego na oszczędzanie energii podczas podgrzewania wody.

16–19 czerwca w Łucku відбувалися спортивні змагання, переможці яких представлятимуть Україну на Чемпіонаті Європи, а згодом і на Олімпійських іграх.

W dniach 16–19 czerwca w Łucku odbywały się zawody sportowe, których zwycięzcy będą reprezentować Ukrainę na mistrzostwach Europy, a potem na Igrzyskach Olimpijskich.

Збірку пісень та віршів «Недоспівана Україна», матеріали якої записано зі слів старожилів, презентували у Нововолинську.

W Nowowołyńsku zaprezentowano zbiór pieśni i wierszy «Ukraina niedospiewana», do którego materiały zostały zebrane od rdzennych mieszkańców.

За даними експертів, площа сміттєзвалища у Брицці поблизу Луцька, яке відкрили в 1992 р., розрахована на 15 років.

Według ekspertów, powierzchnia składowiska odpadów w Bryszczu koło Łucka otwartego w 1992 r., może być eksploatowane przez 15 lat.

X Конкурс імені Єжи Ґедройця

Оголошено конкурс на дипломні (бакалаврські), магістерські та кандидатські роботи 2015–2016.

У 2006 р. з нагоди Року Єжи Ґедройця Посольство Республіки Польща в Україні організувало перший конкурс на найкращі роботи, присвячені історії та сучасності Польщі, а також польсько-українським взаєминам.

Умови X Конкурсу 2015–2016 залишаються такими ж, як і в попередні роки: потрібно надіслати роботу, присвячену історії та сучасності Польщі або польсько-українським взаєминам (в електронному та роздрукованому вигляді), короткий зміст цієї роботи (резюме або автореферат) та наукову біографію автора на адресу Посольства Республіки Польща у Києві до 10 липня 2015 р.

Прийматимуть лише ті праці, захист яких відбувся в українських університетах протягом 2015–2016 навчального року. У конкурсі можуть брати участь лише громадяни України. Праці оцінюватиме польсько-українське журі.

Передбачено по три нагороди в таких категоріях:

- 1) для кандидатських робіт: I нагорода – 900 євро, II – 450 євро, III – 300 євро;
- 2) для магістерських робіт: I нагорода – 300 євро, II – 200 євро, III – 150 євро;
- 3) для дипломних (бакалаврських) робіт: I нагорода – 200 євро, II – 150 євро, III – 100 євро.

Цього року лауреати перших нагород імені Єжи Ґедройця в категорії магістерських та кандидатських робіт додатково отримають можливість впродовж одного місяця перебувати у Варшаві, в Центрі східноєвропейських досліджень Варшавського університету.

Фрагменти найкращих праць надрукують у міжнародному щорічнику «Польські студії».

Контактна особа:
Емілія Ясюк, радник Посольства Республіки Польща в Україні, керівник сектору науки та освіти
тел.: (044) 230-07-08, 230-07-75,
e-mail: emilia.jasiuk@msz.gov.pl

Адреса Посольства РП:
01901 Київ
вул. Ярославів вал, 12

25 lat Muzeum Sztuki w Tarnopolu

Historię muzeum zwykle odliczamy od chwili jego powstania. Jednak żadne z muzeów nie pojawia się w pustej przestrzeni: wcześniej tworzy się zbiory muzealne. Okres gromadzenia eksponatów i kształtowania kolekcji nierzadko trwa kilka pokoleń.

Muzeum Sztuki w Tarnopolu zostało otwarte 1 maja 1991 r. na bazie Galerii Obrazów Muzeum Krajoznawczego w Tarnopolu. Pracowało tu wówczas 19 osób, obecnie – 22. Nowe muzeum otrzymało siedzibę w budynku byłej galerii obrazów przy ulicy Salomei Kruszelniczej 1. Muzeum Krajoznawcze przekazało mu 552 dzieła sztuki.

9 sierpnia 1991 r. urządzono pierwszą wystawę, a w październiku otwarto stałą ekspozycję dzieł sztuki ukraińskiej i światowej, która po małych zmianach i uzupełnieniach jest prezentowana do chwili obecnej.

Muzeum planowano umieścić w zabytkowym Starym Zamku nad Stawem Tarnopolskim. Opracowaniem dokumentacji rekonstrukcji zamku zajmował się Wileński Instytut Projektowania (Litwa). Szkoła Walki Grecko-Rzymskiej miała przeprowadzić się z zamku do zespołu sportowego w dzielnicy «Słoneczna». Dokumentacja projektu została przygotowana, ale zabrakło kosztów na jego realizację. Dlatego obydwie instytucje pozostają w swoich pomieszczeniach do dnia dzisiejszego.

Muzeum Sztuki w Tarnopolu obchodzi 25-lecie, ale jego zbiory mają wcześniejszą historię. Muzealnictwo w mieście zaczęło się od działalności Regionalnego Muzeum Podolskiego, otwartego 13 kwietnia 1913 r. w czterech salach Towarzystwa Szkoły Ludowej przy ulicy Kaczy 1–2. Założycielem muzeum był Stanisław Sorokowski – profesor Państwowego Seminarium Nauczycielskiego i prezes Towarzystwa w latach 1901–1914. Wśród eksponatów muzeum znalazły się dzieła malarskie i plastyczne, m.in. wykonane w gipsie kopie dzieł Wita Stwosza i Jana Raczkę z Krakowa. Pierwsza ekspozycja muzeum istniała krótko. W czasie I wojny światowej została zrabowana przez Rosjan.

Zniszczony budynek Towarzystwa Szkoły Ludowej został później odnowiony. Jego drugie otwarcie odbyło się 9 listopada 1930 r. Wtedy też wydano nowy przewodnik po muzeum. Zbiory muzealne składały się z czterech działów: historyczny, etnograficzny, sztuki współczesnej (rzemiosło artystyczne) i przyrodniczy. Spośród eksponatów wyróżniały się kolekcje medali, odznaczeń, rzeźby, obrazy olejne, rysunki, ryciny, i akwarele. Na Tarnopolszczyźnie zebrano dużo przedmiotów sztuki dekoracyjno-użytkowej: wyroby garncarskie, z porcelany i szkła, stroje ludowe, dywany i hafty, pisanki i wycinanki. Bibliotekę doktora Ludwika Finkla (1858–1930), liczącą 4 tys. prac, umieszczono w oddzielnej sali.

W październiku 1939 r. sowieci przeistoczyli Regionalne Muzeum Podolskie w Tarnopolskie Muzeum Historyczno-Krajoznawcze. Zbiory zostały powiększone o eksponaty, które wcześniej należały do znanych polskich rodów. Trafiły tu dzieła malarskie, rzeźby i grafiki Europy Zachodniej z XVII – początku XX wieku. Z galerii pałacu hrabiów Potockich w Pomorzanach (obecnie obwód lwowski) pochodzi portret młodego mężczyzny (późniejszy król Polski Stanisław Leszczyński) i portret hetmana koronnego Nikołaja Potockiego, obrazy Petra Brandla «Mauka oblężenia» i Juliana Fałata «Powrót z polowania».

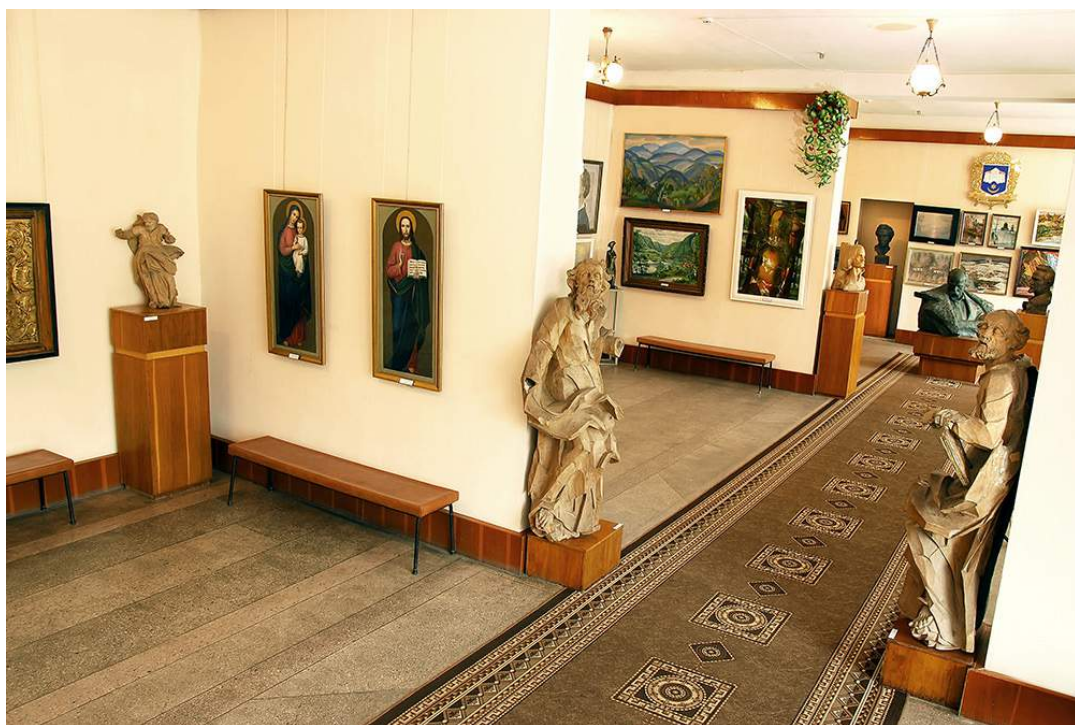
Z zamku Koziebrodzkich w Kudryńcach na Tarnopolszczyźnie przywieziono portrety Jana Golejewskiego, Stefana Czarnieckiego, Stanisława Małachowskiego, około 20 portretów rodziny Borchów, obrazy «Martwa natura z ptakami i owocami» Franza Wernera Tammy, «Ukrzyżowanie». Wszystkie dzieła pochodzą z XVIII wieku i początku XIX i należą przeważnie do nieznanych autorów.

Prywatną galerię malarstwa w Europie Zachodniej XVIII w. posiadali baronowie von Dobczyc w Zaleszczykach – właściciele pałacu i parku nad Dniestrem. Z tej galerii do Muzeum Krajoznawczego zabrano obrazy o wątkach biblijnych («Judyta w głowę Holofernesa», «Znalezienie Mojżesza») i historycznych («Portret kobiety – Rzymianka», «Śmierć Lukrecji»), a także martwa natura («Symfonia»). Te wszystkie płótna obecnie są ozdobą zbiorów Muzeum Sztuki w Tarnopolu.

Muzeum Krajoznawcze odnowiło swoją działalność w lipcu 1945 r. Z byłych polskich pałaców i zamków, zamkniętych cerkwi, kościołów i klasztorów przywożono do Tarnopola cenne dzieła sztuki i przedmioty dekoracyjno-użytkowe, drukarstwa i sztuki ludowej. W latach 1960–1970 zbiory muzealne zostały uzupełnione o płaskorzeźby Jana Jerzego Pinzla z Cerkwi Świętej Pokrowy w Buczaczu, posągi Antoniego Osinińskiego z kościoła w Zbarażu (wszystkie – z poł. XVIII w.), ilustrowane starodruki z XVII–XVIII w., wydane w drukarniach Ławry Począjowskiej i Peczerskiej, Bractwa Staupigialnego we Lwowie.

Dzieła sztuki posiadane przez Muzeum Krajoznawcze były podstawą do założenia ekspozycji galerii obrazów, eksponowanej w latach 1978–1986 w byłym kościele dominikańskim, a następnie w dzisiejszym budynku. Znacznej pomocy w organizacji galerii udzieliły największe muzea Ukrainy. Wtedy Lwowska Galeria Obrazów przekazała dzieła polskich artystów Józefa Mehoffera, Jerzego Kossaka, Władysława Szczepanika. Dużo obrazów i grafik ofiarowali

artyści mieszkający we Lwowie, a urodzeni na Tarnopolszczyźnie. Około 500 obrazów okresu powojennego przekazała Dyrekcja Wystaw Artystycznych z Kijowa.

Z powodu braku własnego transportu, muzeum nie prowadzi ekspedycji naukowych w

Художньому музею в Тернополі – 25

Відлік історії музею ведеться, зазвичай, від його заснування. Проте жодний музейний заклад не виникав на порожньому місці: йому передувала музейна збірка. Період збору експонатів і формування колекції нерідко вимірюється кількома поколіннями.

на вулиці Качали, 1–2. Засновником музею був Станіслав Сороківський – професор Державної вчительської семінарії та голова товариства в 1901–1914 рр. Серед експонатів музею були твори професійного малярства й пластики, зокрема гіпсові копії скульптур Віта Ствоша та Яна Рачки з Кракова. Перший експозиції музею судилося коротке життя. Під час Першої світової війни росіяни пограбували колекцію.

Зруйнований будинок Товариства народних шкіл згодом було відновлено. Його друге відкриття відбулося 9 листопада 1930 р. Тоді ж видано новий путівник музеєм. Музейна збірка складалася з чотирьох розділів: історичного, етнографічного, сучасного мистецтва (художніх промислів) та природничого. Із-поміж експонатів мистецького розділу виділялися колекції медалей і пам'ятних відзнак, скульптури, олійні картини, рисунки, гравюри, акварелі. На Тернопільщині було зібрано значну кількість предметів декоративно-ужиткового мистецтва: гончарні вироби, порцеляну й скло, народний одяг, килими і вишивки, писанки і витинанки. Книгозбірня доктора Людовіка Фінкеля (1858–1930 рр.), що нараховувала 4 000 праць, була розміщена в окремому музейному залі.

У жовтні 1939 р. «совєти» реорганізували Regionalний подільський музей у Тернопільський історико-краєзнавчий музей. Фонди поповнилися творами живопису, скульптури і графіки Західної Європи XVII – початку XX ст., які раніше належали відомим польським родам. Зокрема, з галереї палацу графів Потоцьких у селі Поморянах на Львівщині походять портрети «Молодого чоловіка» (після атрибуції – король Польщі Станіслав Лещинський) і коронного гетьмана Миколая Потоцького, картини Петра Брандла «Навічання рахунків» і Юліана Фалата «Повернення з полювання».

Із галереї замку графів Козебродських у селі Кудринцях на Тернопільщині привезено портрети Яна Голєвського, Стефана Чарнецького, Станіслава Малаховського, близько 20 портретів родини Борх, картини «Натюрморт із птахами і фруктами» Франца Вернера Тамма, «Розп'яття». Всі твори датовано XVIII – поч. XIX ст., переважно невідомих авторів.

Приватну галерею живопису Західної Європи XVIII ст. мали барони фон Добчиц у Заліщицях – власники палацу і парку над Дністром. Із цієї галереї надійшли до краєзнавчого музею картини на біблійні («Юдіф із головою Олоферна», «Знайдений Мойсея») та історичні теми («Батьколюбива римлянка», «Смерть Лукреції»), а також натюрморт «Симфонія». Усі ці полотна нині посідають важливе місце в збірці зарубіжного мистецтва художнього музею.

Краєзнавчий музей відновив свою діяльність у липні 1945 р. З колишніх польських палаців і замків, закритих церков, костелів і монастирів до Тернополя звозили цінні твори образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва, друкарства і народних промислів. Таким чином у 1960–1970-х рр. у музейній збірці опинилися унікальні барельєфи Яна Єжи Пінзеля з церкви Покрови Пресвятої Богородиці в Бучачі, статуї Антона Осинського зі Збарзького костелу (всі – сер. XVIII ст.), ілюстровані стародруки XVII–XVIII ст., видані в друкарнях Почаївської та Києво-Печерської лавр, Ставропігійського братства у Львові.

Збірка творів образотворчого мистецтва краєзнавчого музею склала основу експозиції картинної галереї, яка діяла в 1978–1986 рр. у колишньому домініканському костелі, а потім у теперішньому павільйоні. Значну допомогу в організації галереї надали провідні музеї України. Тоді Львівська картинна галерея передала твори польських живописців: Юзефа Меґоффера, Єжи Коссака, Владислава Щепаніка. Багато авторських картин і графічних листів подарували мистці – уродженці області, які проживали у Львові. Близько 500 творів живопису повночного часу передала Дирекція художніх виставок із Києва.

Через відсутність власного автотранспорту працівники музею не проводять наукових екс-

Художній музей у Тернополі відзначає своє 25-ліття від часу заснування, проте його збірка має давнішу історію. Родовід музейної справи в місті бере свій початок від Regionalного подільського музею, відкритого 13 квітня 1913 р. у чотирьох залах Товариства народних шкіл

обводzie w celu poszukiwania pamiątek sztuki dekoracyjno-użytkowo sakralnej. Jednak w 1995 r. dyrektorowi placówki udało się przywieźć z cerkwi wsi Krzywe koło Skalata (rejon podwoleczyski) dwa obrazy «Święta Rodzina» i «Chrystus w Emaus» – (oba z 1863 r.) nieznanego autora. Ikony z powodu nieporozumień między wspólnotami wyznaniowymi zostały wyrzucone – jedna na dzwonnice, druga na poddasze cerkwi. W tymże roku do muzeum trafiło osiem obrazów z cyklu biblijnego «Stworzenie świata» z cerkwi w Buglowie (rejon Janowiecki), wykonanych na podstawie rycin Juliusa Schnorra von Carolsfelda.

W czerwcu 2007 r. na poddaszu przybudówki do Cerkwi Narodzenia Chrystusa w Tarnopolu, podczas renowacji znaleziono wiele dzieł sztuki sakralnej i dokumentów, które najprawdopodobniej, przechowywano tu po zrujnowaniu kościoła parafialnego (1954 r.) i cerkwi klasztornej na Rogatce (1962 r.). Według decyzji Metropolity Ukraińskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego Metodego (Kudriakowa), cerkiew przekazała Muzeum Sztuki 25 rzeźb: gipsowe (m.in. Jezus Chrystus, Bogurodzica, Anioł) i drewniane (ukrzyżowanie, putta, święci rzymskokatolicy). «Ukrzyżowanie» to unikalne dzieło nieznanego mistrza galickiego z końca XVII w. – poprzednika Pinzla. Datę powstania tego dzieła uściślił Borys Woźnicki, wieloletni dyrektor Lwowskiej Galerii Sztuki. Obecnie rzeźba czeka na swojego restauratora.

W zbiorach muzeum znajdują się obrazy twórców pochodzących z Tarnopolszczyzny: Antona Malucy, Dionizego Szoldry, Wołodumyra Sawczaka, Wołodumyra Woroniuka, Krystyny Kuricy, Emmy Andiewskiej oraz linoryty i drzeworyty Jakowa Gnizdowskiego.

Wiele dzieł sztuki można oglądać dzięki pracy muzealnych restauratorów. Tego typu prace rozpoczął Dionizy Szoldra (1925–1995). Jako pierwszy odnowił portret «Śpiewaczka» Józefa Mehoffera. Odrestaurowane dzieła (a jest ich ponad 125) wzbogaciły stałą ekspozycję muzealną.

Na szczególną uwagę zasługuje 39 grafik artystów zachodnioeuropejskich XVIII – XIX w., które zostały przywiezione do byłej galerii obrazów z Ermitażu w Petersburgu. Część z nich wystawiona jest w stałej ekspozycji, zwłaszcza doskonałe sztychy i litografie artystów włoskich, niemieckich, francuskich i polskich. Dużo prac to dzieła grafiki reprodukcyjnej, odtwarzające piękne obrazy i malowidła ściennie.

Najwięcej w zbiorach muzealnych jest dzieł grafiki ukraińskiej. Są to m.in. dzieła artystów z Tarnopolszczyzny, którzy pracowali we Lwowie (Ołena Kulczycka, Leopold Lewicki, Jarosław Muzyka, Ołeks Szatkiwski) lub za granicą (Jakub Gnizdowski, Anton Maluca). Muzeum posiada dużą kolekcję ekslibrysów – 6 146.

Kolekcja polskiego malarstwa, szczególnie portrety XVIII–XX w. – to jedno z najciekawszych prac w ekspozycji muzealnej. Są tu: portrety Stanisława Leszczyńskiego, Stanisława Małachowskiego, rodziny Golejewskich, państwa Łozardów. Dzieła słynnych polskich malarzy zajmują osobne miejsce w sali sztuki zagranicznej: «Westalka» Franciszka Lampiego, «Powrót z polowania» Juliusza Fałata, «Śpiewaczka» Józefa Mehoffera, «Powstaniec» Jerzego Kossaka, «Poszukiwacz pereł» H. Samossy Wygrzywalskiego, «Krajobraz wiejski» Kazimierza Olpińskiego.

W dniu 1 stycznia 2016 r. zbiory muzealne liczyły 9 030 eksponatów. Informacje o muzeum można uzyskać z katalogów zbiorów muzealnych «Malarstwo. Rzeźba» i «Grafika. Sztuka dekoracyjno-użytkowa», ulotki «Tarnopolskie Obwodowe Muzeum Sztuki» i innych wydań muzealnych.

Igor DUDA,
historyk sztuki,
dyrektor Tarnopolskiego Obwodowego Muzeum Sztuki

педичій в області з метою збирання пам'яток декоративно-ужиткового і сакрального мистецтва. Однак у 1995 р. директору установи пощастило привезти два великі образи, «Святе Сімейство» і «Христос в Еммаусі» (обидва 1863 р.), невідомого автора з церкви у селі Кривому біля Скалата (Підволочиський район). Ікони через міжконфесійні неporozumіння викинули – одну на дзвіницю, іншу на церковне горище. Того ж року до музею потрапили вісім ікон біблійного циклу «Створення світу» з церкви у селі Буглові (Ланівецький район). Їх виконано за ілюстраціями Юліуса Шнор фон Каролсфельда.

У червні 2007 р. на горищі прибудови до церкви Різдва Христового в Тернополі під час реконструкції виявлено велику кількість творів сакрального мистецтва і документів, які, очевидно, зберігалися там після зруйнування парафіяльного костелу (1954 р.) і монастирської церкви на Rogatci (1962 р.). За розпорядженням митрополита УАПЦ Мефодія (Кудрякова) церква передала художньому музею 25 скульптур. Серед них були гіпсові фігури (Ісус Христос, Богородиця, ангел) і скульптури з дерева (розп'яття, путті, римо-католицькі святі). «Розп'яття» – унікальний твір невідомого галицького майстра кінця XVII ст., попередника Пінзеля. Дату виконання твору уточнював Борис Возницький, багаторічний директор Львівської галереї мистецтв. Нині скульптура чекає свого реставратора.

Творчість мистців української діаспори представлена картинами Антіна Малюци, Діонізія Шолдри, Володимира Савчака, Володимира Воронюка, Христини Куріци, Емми Андієвської, ліноритами і дереворитами Якова Гніздоського – уродженців Тернопільщини.

Немало творів живопису повернули до життя музейні художники-реставратори. Реставраційну справу в музеї започаткував Діонізі Шолдра (1925–1995 рр.). Першим він відновив портрет «Співачка» Юзефа Мегоффера. Реставровані твори (їх більше 125) збагатили постійну експозицію музею.

Заслужують уваги 39 графічних листів західноєвропейських авторів XVIII–XIX ст., які поступили до колишньої картинної галереї від Державного ермітажу в Санкт-Петербурзі. Частина з них перебуває в постійній експозиції, зокрема досконалі офорти та літографії італійських, німецьких, французьких та польських мистців. Чимало листів – це твори репродукційної графіки, що відтворюють живописні картини і монументальні розписи.

Найбільше у музейній збірці творів української графіки. Важливе місце посідають твори художників, які народилися на Тернопільщині, проте працювали у Львові (Олена Кульчицька, Леопольд Левицький, Ярослава Музика, Олександра Шатківський) або за кордоном (Яків Гніздоський, Антін Малюца). Музей має велику колекцію екслібрисів – 6 146.

Збірка малярства Польщі, особливо портрети XVIII–XX ст., – одна з найцікавіших у музейній експозиції. Серед них – «Король Польщі Станіслав Лещинський», «Портрет Станіслава Малаховського», портрети родини Голєвських, подружжя Лозардів. Полотна відомих польських живописців займають окреме місце в залі зарубіжного мистецтва: «Весталка» Франца Лампі, «Повернення з полювання» Юліуша Фалата, «Співачка» Юзефа Мегоффера, «Повстанець» Єжи Коссака, «Шукач перлів» Генрика Вигживальського, «Сільський краєвид» Казімежа Ольпінського.

Станом на 1 січня 2016 р. основні музейні фонди склалися з 9 030 експонатів. Інформацію про музей можна отримати з каталогів музейної збірки «Живопис. Скульптура» і «Гrafika. Декоративно-прикладне мистецтво», буклета «Тернопільський обласний художній музей» та інших музейних видань.

Igor DUDA,
мистецтвознавець, директор Тернопільського обласного художнього музею

Do Częstochowy na konferencję

Delegacja Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki wzięła udział w XIV Międzynarodowej Konferencji Naukowej «Język-Teatr-Literatura», która odbyła się w dniach 6–7 czerwca w Częstochowie. Organizatorem i gospodarzem konferencji był Instytut Filologii Polskiej Akademii imienia Jana Długosza.

W konferencji wzięli udział naukowcy z WUN im. Łesi Ukrainki z Łucka, z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Akademii imienia Jana Długosza.

W ramach konferencji odbywały się obrady w formie naukowych sesji plenarnych. Pod koniec każdej sesji toczyły się ożywione dyskusje, odkrywające ciekawe aspekty zarówno języka polskiego jak i obcego. Rozmawiano również o literaturze i teatrze. W związku z aktualnością poruszonych tematów, referaty wygłoszone przez uczestników zostaną opublikowane po konferencji.

Oprócz udziału w dwudniowej konferencji przedstawiciele WUN mieli okazję zwiedzić centrum miasta i Jasną Górę. Na Festiwalu Filmów Dokumentalnych obejrżeli fragmenty najciekawszych ról filmowych Henryka Talara, a potem uczestniczyli w spotkaniu z aktorem w towarzystwie reżysera Pawła Woldana. W ramach konferencji dla delegacji z Łucka została zorganizowana wycieczka do zamku w Olsztynie i Złotego Potoku. To miejsca o bogatej historii i pięknych krajobrazach.

Dla młodych naukowców z Wołynia konferencja stała się okazją zweryfikowania swojej wiedzy z języka polskiego i zaprezentowania wyników prac badawczych. Poza tym, była to wspaniała możliwość nawiązania skutecznej współpracy między WUN im. Łesi Ukrainki a Akademią im. Jana Długosza.

Anastazja OLEKSIUK

До Ченстохови на конференцію

Делегация Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки взяла участь у XIV Міжнародній науковій конференції «Мова-Театр-Література», що відбувалася 6–7 червня в Ченстохові. Приймав конференцію її організатор – Інститут польської філології Академії імені Яна Длugoша.

У конференції взяли участь молоді науковці зі Східноєвропейського національного університету, Ягеллонського університету в Кракові, Сілезького університету в Катовіцах, Жешувського університету та Академії імені Яна Длugoша.

Робота конференції відбувалася у формі засідань наукових секцій. Наприкінці кожного засідання розгорталися жваві дискусії, що нашоувували на чимало ідей та відкривали цікаві аспекти як польської, так і іноземної мови, літератури, театру. У зв'язку з актуальністю порушених питань за результатами конференції буде опубліковано збірку матеріалів тез та доповідей її учасників.

Окрім участі у дводенній конференції, представники ЧНУ прогулялися центральною частиною міста, піднялися на Ясну гору, а також потрапили на Фестиваль документальних фільмів, на якому оглянули фрагменти найцікавіших кіноролей Генріка Талара, а пізніше відвідали зустріч із ним у товаристві режисера Павла Вольдана. Також у рамках конференції для делегації з Луцька організували екскурсію до Ольштинського замку та Золотого потоку. Ці місця мають багату історію і відкривають неймовірно красиві краєвиди Польщі.

Для волинян конференція стала можливістю випробувати свої знання з польської мови та презентувати наукові розвідки. Крім того, це була чудова нагода для налагодження ефективної співпраці між ЧНУ імені Лесі Українки та Академією імені Яна Длugoша.

Анастасія ОЛЕКСЮК

Własnym samochodem przez granicę

На власному авто через кордон

Rejestracja pojazdu po przekroczeniu granicy, otrzymanie zezwolenia na przewozy niebezpiecznych ładunków zarówno na Ukrainie jak i poza jej granicami, otrzymanie prawa jazdy – wszystkie te usługi świadczą centra serwisowe MSW w obwodzie wołyńskim, które działają od końca ubiegłego roku.

Przewodniczący Regionalnego Centrum Serwisowego w obwodzie wołyńskim Jurij Wiskunow odpowiadał na pytania, które zadają właściciele samochodów przekraczający polsko-ukraińską granicę.

– Co należy wiedzieć wybierając się do Polski własnym autem?

– Konieczne jest posiadanie znaku rozpoznawczego Ukrainy na samochodzie oraz umowy obowiązkowego ubezpieczenia.

Jeśli osoba nie jest właścicielem samochodu, którym planuje podróż, powinna zwrócić się do centrum serwisowego MSW, aby otrzymać tymczasowe świadectwo rejestracji na swoje nazwisko. Powinno się pamiętać o dokumentach, które potwierdzają prawo do korzystania z pojazdu. Należy mieć upoważnienie albo oświadczenie właściciela pojazdu. Nie później, niż w ciągu 10 dni po przyjeździe z zagranicy, takie świadectwo należy zwrócić do centrum serwisowego MSW.

– Do jakiego centrum serwisowego należy się zwrócić w takim przypadku?

– Można udać się do najbliższego centrum serwisowego, niezależnie od miejsca zameldowania czy zamieszkania. Centra serwisowe obsługują wszystkich obywateli, którzy do nich się zwracają.

– Jak postąpić w przypadku, kiedy osoba zmieniła nazwisko, a w prawie jazdy zostało poprzednie? Czy wystarczy w czasie wyjazdu okazać, powiedzmy, akt małżeństwa potwierdzający zmianę nazwiska lub inny podobny dokument?

– Żeby uniknąć problemów, polecam jednak wymianę prawa jazdy. Poza tym, konieczna jest wymiana ukraińskiego prawa jazdy o wzorze radzieckim oraz praw jazdy, wydanych przed rokiem 2011, ponieważ nie posiadają rubryki «ważne do».

Osoba, która chce wymienić prawo jazdy powinna przedstawić następujące dokumenty: paszport obywatela Ukrainy, kopia zaświadczenia z numerem identyfikacyjnym, prawo jazdy oraz zaświadczenie lekarza (przy zmianie imienia lub nazwiska – dodatkowo dokument potwierdzający zmianę danych osobowych).

– Czym się różni rejestracja pojazdu w przypadku, jeśli obywatel Ukrainy wyjeżdża do Polski, aby nabyć auto i planuje wrócić na Ukrainę?

– Rejestracja takiego samochodu jest przeprowadzana na podstawie dokumentów celnych. Ponieważ auto było używane, a więc zarejestrowane w Polsce, konieczne należy podać do centrów serwisowych MSW dokumenty rejestracji samochodu, wydane przez polski urząd.

– Przez jaki okres taki samochód może jeździć na terenie Ukrainy bez rejestracji?

– 10 dni. To termin, w ciągu którego samochód po zakupie, odprawie celnej lub czasowym wwiezieniu na Ukrainę powinien zostać zarejestrowany. Ten okres można przedłużyć jedynie w przypadku, kiedy osoba okaże dokumenty,

potwierdzające, że nie miała możliwości przeprowadzenia rejestracji w terminie (choroba, delegacja lub inne poważne powody).

– Jaki jest tryb postępowania, jeśli to auto będzie sprzedawane w Łucku?

– Można za darmo zawrzeć w centrum serwisowym MSW umowę kupna-sprzedaży (wymiany, dostawy, darowizny) samochodu, która następnie będzie podstawą rejestracji pojazdu. Daną umowę można przygotować samodzielnie lub skorzystać z otrzymanego w centrum druku, który należy wypełnić samodzielnie. Pracownik centrum może udzielić konsultacji co do jego wypełnienia.

– Właściciele samochodów wyjeżdżający za granicę często korzystają z przyczep dla działalności gospodarczej lub własnych potrzeb. Czy istnieją jakiegokolwiek ograniczenia w tym zakresie?

– Wszystko zależy od kategorii pojazdów, które są wpisane w prawo jazdy kierowcy.

Kierowcy pojazdów kategorii B, C1, C, D1 i D mogą je prowadzić i korzystać z przyczepy, której maksymalna masa przekracza 750 kg. Ale to jeszcze nie wszystko.

Kierowcy pojazdów z przyczepą kategorii B mogą kierować nimi tylko w tym przypadku, jeśli maksymalna masa nie przekracza 750 kg i nie przekracza masy samochodu bez obciążenia, a łączna zezwolona maksymalna masa takiego pojazdu i przyczepy nie może przekraczać 3500 kg.

Do prowadzenia pojazdów kategorii C1, C, D1 i D z przyczepami, których masa wynosi ponad 750 kg i łączna zezwolona maksymalna masa takiego samochodu i przyczepy przekracza 3500 kg, a także złączonymi autokarami są dopuszczeni kierowcy, którzy posiadają prawo jazdy kategorii C1E, CE, D1E i DE.

– Jednak nie zawsze w prawie jazdy jest wpisana potrzebna kategoria. Czy istnieją jakiegokolwiek warunki, by otrzymać nową kategorię?

– Jeśli chodzi o otwarcie kategorii BE, C1E, CE, D1E i DE, to konieczne jest posiadanie prawa jazdy kategorii B, C1, C, D1 i D lub kilku z nich, a także praktyki prowadzenia pojazdów kategorii B, C1, C, D1, D ponad jeden rok w ciągu ostatniego czasu. Dla otrzymania kategorii D1 należy posiadać prawo jazdy kategorii B, C1, C, T lub kilku z nich oraz doświadczenie prowadzenia samochodu odpowiedniej kategorii ponad trzy lata w ciągu ostatniego czasu. Kategoria D jest przyznawana osobom, które mają prawo jazdy kategorii B, C1, C, D1, T lub kilku z nich oraz nawyki prowadzenia pojazdów odpowiedniej kategorii, tak jak w poprzednim przypadku – ponad trzy lata w ciągu ostatniego terminu.

Najważniejsze jest, by ubezpieczyć siebie od wszelkich możliwych przypadków, które dotyczą pojazdu, zwracając się do terytorialnych centrów serwisowych MSW, przygotowując w taki sposób wszelkie konieczne dokumenty dla legalnego prowadzenia samochodu.

Реєстрація транспортного засобу після перетину кордону, отримання дозволу для перевезення небезпечних вантажів як в Україні, так і за її межами, одержання посвідчення водія – усі ці послуги надають сервісні центри МВС у Волинській області, які працюють із кінця минулого року.

На запитання, які найчастіше турбують автовласників, що перетинають українсько-польський кордон, відповів очільник Регіонального сервісного центру МВС у Волинській області Юрій Віскунов.

– На що варто звернути увагу, збираючись до Польщі власним авто?

– Необхідно мати розпізнавальний знак України на автомобілі та договір обов'язкового страхування.

Якщо Ви не є власником автомобіля, на якому плануєте здійснити поїздку, зверніться до сервісного центру МВС для отримання на цей період свідоцтва про реєстрацію на Ваше ім'я (не забудьте при цьому документи, що підтверджують право користування і (або) розпорядження транспортним засобом або ж заяву власника транспортного засобу). Не пізніше, ніж протягом 10 днів після приїзду з-за кордону, таке свідоцтво потрібно повернути сервісному центру МВС.

– У цьому випадку до якого сервісного центру звертатися?

– Можете звертатися до найближчого сервісного центру, неважливо, де Ви зареєстровані або де проживаєте. Сервісні центри обслуговують усіх громадян, які до них завітали.

– Припустимо, особа змінила прізвище, проте в посвідченні водія залишилося попереднє. Чи достатньо в поїзді пред'явити, для прикладу, свідоцтво про шлюб, яке підтвердить зміну прізвища, чи інший аналогічний документ?

– Щоб уникнути проблем, раджу обміняти посвідчення водія заздалегідь. Крім того, необхідно обміняти українські посвідчення радянського зразка та видані до 2011 р., адже в останніх немає графі зі строком дії.

Для обміну потрібно надати паспорт громадянина України, копію довідки з ідентифікаційним кодом, посвідчення водія та медичну довідку (при зміні імені чи прізвища – додатково документ, що підтверджує зміну особистих даних).

– Якщо громадянин України виїжджає до Польщі, щоб придбати авто та в подальшому повернутися в Україну, які особливості реєстрації такого транспортного засобу?

– Реєстрація такого авто здійснюється на підставі оформлених митних документів. При цьому, оскільки авто використовувалося в Польщі, де й було зареєстроване, обов'язково потрібно подати до сервісних центрів МВС реєстраційні документи на авто, видані польськими органами влади.

– Скільки часу таке авто може їздити теренами України без здійснення реєстрації?

– 10 діб. Це час, протягом якого автомобіль повинен бути зареєстрованим після придбання, митного оформлення або тимчасового ввезення на територію України. Цей строк можна продовжити тільки у випадку, якщо Ви надаєте документи, які підтверджують те, що Ви не могли своєчасно провести реєстрацію

(хвороба, відрядження або інші поважні причини).

– Який порядок дій у випадку, якщо це авто продається в Луцьку?

– Ви можете безкоштовно укласти в сервісному центрі МВС договір купівлі-продажу (міни, поставки, дарування) автомобіля, який надалі стане підставою для реєстрації авто. Цей договір можна підготувати попередньо самому або використати отриманий у центрі бланк, який потрібно заповнити власноручно. Працівник центру може надати консультативну допомогу щодо його заповнення.

– Часто при перетині кордону автовласники для підприємницької діяльності або ж для власних потреб користуються причепами, чи існують певні обмеження в цьому плані?

– Все залежить від категорії транспортних засобів, які зазначені в посвідченні водія.

Водіям транспортних засобів категорій B, C1, C, D1 i D дозволено керувати ними, використовуючи причеп, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг. Але це ще не все.

Водіям транспортних засобів із причепом категорії B дозволено керувати ними тоді, коли їх дозволена максимальна маса перевищує 750 кг, але не перевищує масу автомобіля без навантаження, а загальна дозволена найбільша вага такого транспортного засобу і причепа не перевищує 3500 кг.

До керування транспортними засобами категорій C1, C, D1 i D з причепами, маса яких становить більше 750 кг і загальна дозволена максимальна вага такого авто та причепа перевищує 3500 кг, а також зчепленими автобусами допускаються водії, які мають права категорій C1E, CE, D1E i DE.

– Однак не завжди в посвідченні є необхідна категорія. Чи існують якісь умови для того, аби отримати нову категорію?

– Якщо йдеться про відкриття категорій BE, C1E, CE, D1E i DE, то потрібне посвідчення водія категорій B, C1, C, D1 i D або кількох із них та навички керування транспортними засобами категорій B, C1, C, D1, D більше одного року протягом останнього часу. Для отримання категорії D1 необхідно мати посвідчення водія категорій B, C1, C, T або кількох із них та дозвіл керування автомобілем відповідної категорії більше трьох років протягом останнього часу. Категорія D надається особам, які мають посвідчення водія категорій B, C1, C, D1, T або кількох із них та навички керування транспортними засобами відповідної категорії, як і в попередньому випадку, більше трьох років протягом останнього часу.

Загалом головне – перестрахувати себе від можливих несподіванок, що стосуються Вашого транспорту, заздалегідь звернувшись до територіальних сервісних центрів МВС і таким чином підготувавши всю необхідну документацію для правомірного керування автомобілем.

Informacje Lubelskie

■ Udany był piknik «Lotnicze Deputyczne». Wprawdzie nie pokazała się lotnicza formacja «Orliki», bo ta wzięła udział w ćwiczeniach «Anakonda», ale latały inne samoloty, na przykład «Iskry» z Dębłina. Efektownie prezentowały się jednostki Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej. Atrakcję stanowiły samoloty z okresu II wojny światowej, takie jak Boeing Starian, Piper Cub, brytyjski De Haviland, na którym szkolili się polscy piloci w Wielkiej Brytanii czy też piloci walczący pod Monte Cassino. Walkę lotniczą z okresu I wojny światowej zaprezentowali czescy piloci, którzy przylecieli do Deputycz z Francji, gdzie także brali udział w pozorowanych walkach lotniczych. Piknik przypominał również pierwszego Polaka, który zestrzelił niemiecki samolot w bitwie o Anglię, porucznika pilota Antoniego Ostowicza urodzonego w Rożdżałowie w Lubelskiem.

■ Na lubelskich wyższych uczelniach od kolejnego roku nauki pojawiają się nowe kierunki studiów. Na Uniwersytecie Przyrodniczym – chłódnictwo, na Uniwersytecie Marii Curie – Skłodowskiej – analityka gospodarcza, logistyka i społeczeństwo informatyczne, na Politechnice Lubelskiej marketing i komunikacja, a na Uniwersytecie Medycznym – dietetyka.

■ Według danych Urzędu Statystycznego w Lublinie jest dla przyjezdnych 2,5 tys. miejsc noclegowych, a średni poziom ich wykorzystania wynosi blisko 40%. Zdaniem lubelskiego Ratusza w szczytowych okresach zapotrzebowania, Lublinowi brakuje blisko 500 miejsc noclegowych. Nadarza się okazja, by te niedogodności usunąć. Powstaną bowiem dwa nowe hotele; jeden w Centrum Miasta, a drugi przy ulicy Dolnej 3 Maja. Są kandydaci do wybudowania trzeciego hotelu przy ulicy Młyńskiej, zatem w pobliżu dworca głównego PKP.

■ 17-letni uczeń Liceum imienia Stanisława Staszica w Lublinie Dominik Kufel wygrał Międzynarodowy Konkurs w Stambule dla młodych naukowców. W Turcji pokonał 500 licealistów i studentów z całego świata. Praca lublinianina dotyczy wpływu temperatury na funkcjonowanie mózgu. Stworzony przez niego program pomaga lekarzom w dobraniu odpowiedniej metody leczenia przy podwyższonej temperaturze ciała.

■ Na Międzynarodowej Wystawie Air Fair w Bydgoszczy PZL Świdnik otrzymała nagrodę za szczególne osiągnięcia w dziedzinie lotnictwa wojskowego i cywilnego oraz za profesjonalne przygotowanie stoisk wystawowych i kompleksową prezentację firm. Na wystawie Świdnik pokazał swój nowy śmigłowiec W-3 Sokół. Nagrodzona maszyna na co dzień jest w służbie 56. bazy lotniczej w Inowrocławiu.

■ Trwają przygotowania do wymiany autobusów spalinowych miejskiej komunikacji na autobusy o napędzie elektrycznym. Główny powód to oczywiście troska o zdrowe powietrze. Takie elektryczne autobusy w Polsce będą produkować «Solaris» i lubelski «Ursus». Niezaprzeczalnie wymiana ta będzie kosztowna, ale finansową pomoc zadeklarowała Unia Europejska.

■ Wiele osób szuka pracy sezonowej na wakacje. W tym roku znalezienie, nie jest trudne. Hitem w takich sezonowych zarobkach jest sprawowanie opieki nad małymi dziećmi i osobami starszymi, zwłaszcza inwalidami. Za godzinę pracy dostaje się 25 złotych, pracownik biurowy za godzinę otrzymuje 15 złotych, a w porównaniu do poprzednich lat ofert pracy jest o wiele więcej.

■ Na Lubelszczyźnie jest ok. 7 tys. hektarów ziół. To większy areał, aniżeli zajmują lubelskie chmielniki, dominujące w całej Polsce. Teraz trwa zbiór najlepszego jakościowo w Polsce tymianku. Z upraw ziół słyną Fajslawice i okolice. Jest to polskie zagłębie zielarskie. Pod uprawę ziół leczniczych przeznaczono tu 500 hektarów. Mieszkańcy oprócz tymianku uprawiają także cząber, melisę, oregano, szalwię. Obecnie trwają zbiory liści babki lancetowatej. Jednak prawdziwe żniwa zielarskie będą we wrześniu. Zioła uprawia się również w innych częściach Lubelszczyzny. Abramów zajmuje się uprawą kozłka lekarskiego, Sosnówka jest uprawą arcydzięgla, rumianek rośnie w dużych ilościach w Podewórzcu, mięta w Wisznicach, Jabłoń ma dużo dziurawca, a Rossosz mniszka lekarskiego. Ziół uprawia się coraz więcej, gdyż wykorzystuje się je nie tylko w lecznictwie, ale także jako surowca do wyrobu kosmetyków.

■ Lublin przygotowuje się do przyszluszczych obchodów 700-lecia lokalizacji miasta na prawie magdeburskim. Będzie dużo rozmaitych wydarzeń wśród których dominują Europejska Konferencja Żonglerska oraz mecze piłki nożnej Młodzieżowych Mistrzostw Europy. Planowany jest także Świątowy Zjazd Lublinian. Ukaze się Wielki Ilustrowany Słownik Etnograficzny «Ludzie Lublina», specjalny znaczek pocztowy oraz moneta wyemitowana przez Narodowy Bank Polski. Głównym punktem obchodów będzie w dniu 15 sierpnia podczas Jarmarku Jagiellońskiego wielki spektakl plenerowy o party o historię miasta.

■ Do 2030 r. z dachów domów w Polsce musi zniknąć eternit uznany jako rakotwórczy. Najwięcej dachówek eternitowych jest na wsi. Zdejmowanie ich i wywózka celem utylizacji jest bezpłatna, ale na własny koszt trzeba położyć nowy dach, przeważnie z blachy. Niektórzy na wsi złożyli podania o położenie tej – innej dachówki, również na koszt samorządów. W Lubelskiem, jak dotąd, złożono takich podań 300, z których pozytywnie rozpatrzono 168. Na początek takie bezpłatne dachy położone zostaną na dachach budynków wiejskich w powiecie lubartowskim.

■ 250 mln złotych ze środków unijnych dostały lokalne grupy działania w Lubelskiem. Pieniądze te trafią do przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych łącznie do 23 stowarzyszeń, które przedstawiły Urzędowi Marszałkowskiemu w Lublinie lokalne strategie rozwoju. Priorytet mają te wnioski, których zastosowanie przyczyni się do zatrudnienia nowych ludzi. Jedną z aktywniejszych w Lubelskiem jest Bialskopodlaska Lokalna Grupa Działania. Otrzyma na razie 12 mln złotych. Osoby indywidualne, które założą działalność gospodarczą będą mogły otrzymać do 100 tys. złotych bezzwrotnej dotacji.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

■ Вдалим видався пікнік «Авіаційні Депултиче». Щоправда, не з'явився на ньому авіаційний підрозділ «Орлики», який брав участь у навчаннях «Анаконда», проте були інші формування, наприклад «Іскри» з Демблін. Блискуче презентували себе частини Надбужанського відділу прикордонної служби. Привернули увагу присутніх літаки періоду Другої світової війни: «Boeing Starian», «Piper Cub», британський «De Haviland», на якому навчалися польські пілоти у Великобританії та на яких воювали під Монте-Кассіно. Авіаційну битву періоду Першої світової війни представили чеські пілоти, котрі прилетіли до Депултич із Франції, де брали участь у реконструкціях авіабитв. На пікніку згадали також першого поляка, котрий збив німецький літак у битві за Англію, поручника-пілота Антонія Остовича, що народився у Рожджалові на Люблінщині.

■ У люблінських вищих навчальних закладах із наступного навчального року відкриють нові напрямки. У Природничому університеті – охолодження, в Університеті Марії Кюрі-Скłodовської – економічну аналітику, логістику та інформаційне суспільство, в Люблінській політехніці – маркетинг і комунікацію, а в Медичному університеті – дієтологію.

■ Згідно з даними статистичної інспекції, Люблін може запропонувати приїжджим 2,5 тис. місць для нічлігу; середній показник їх використання становить приблизно 40 %. Люблінська міськрада вважає, що в туристичні періоди Люблін не вистачає приблизно 500 місць для ночівлі. Існує можливість виправити такий недолік. Незабаром відкриють два нові готелі: один – у центрі міста, інший – на вулиці Дольній 3 Травня. Заплановано також побудову третього готелю на вулиці Млинській, неподалік залізничного вокзалу.

■ 17-річний учень Ліцею імені Станіслава Сташиця в Любліні Домінік Куфель виграв Міжнародний конкурс молодих науковців у Стамбулі. В Туреччині він став найкращим серед 500 ліцеїстів та студентів з усього світу. Робота люблінянина стосується впливу температури на функціонування мозку. Створена ним програма допомагає лікарям підбирати відповідний метод лікування людини, яка має підвищену температуру тіла.

■ На міжнародній виставці «Air Fair» у Бидгощі «PZL Świdnik» одержав нагороду за особливі досягнення у сфері військової та цивільної авіації, а також за професійну підготовку виставкових місць і комплексне представлення фірми. На виставці Свіднік продемонстрував свій новий вертоліт «W-3 Сокіл», який знаходиться на службі в 56-й авіаційній базі в Іновроцлаві.

■ Триває підготовка заміни автобусів міської комунікації із двигунами внутрішнього згоряння на автобуси з електричним приводом. Головна причина такої заміни – турбота про навколишнє середовище. Електричні автобуси в Польщі виготовлятимуть «Solaris» та люблінський «Ursus». Безсумнівно, процес заміни буде дорогавартісним, проте фінансову допомогу обіцяв надати Європейський Союз.

■ Багато осіб шукають сезонного підробітку на літо. У цьому році знайти такий буде неважко. Найбільше потребують працівників, які б доглядали за малими дітьми та особами старшого віку, особливо інвалідами. За годину вони мають змогу отримати 25 злотих. Година праці офісного працівника в Польщі оцінюється в 15 злотих. У порівнянні з попередніми роками пропозицій роботи набагато більше.

■ На Люблінщині трави займають площу приблизно в 7 тис. га, тобто більше, ніж люблінські посіви хмелю, наймасштабніші в усій Польщі. Зараз триває збір найякіснішого в Польщі млину. Збором трав славляться Фейславіце та навколишні землі. Це польський трав'яний басейн. Для вирощування лікарських трав там відведено 500 га. Крім млину, місцеві вирощують також чебрець, мелісу, орегано, шавлію. Нині збирають листя подорожника. Однак справжні «жніва» лікарських трав наступлять у вересні. Трави вирощують також в інших частинах Люблінщини: в Абрамуві – валеріану, в Соснуві – лікарський дягель, у Подедвожі – ромашку, у Вішніцах – м'яту, в Яблоні – звіробій, а в Россосі – лікарську кульбабу. Трав вирощують все більше, оскільки їх використовують не лише в медицині, а й як сировину для виготовлення косметики.

■ Люблін готується відзначати в наступному році 700-річчя надання місту магдебурзького права. Буде багато різних заходів, серед яких – Європейська конференція жонглювання та футбольні матчі молодіжного чемпіонату Європи. Заплановано також Світовий з'їзд люблінян. Підготують великий ілюстрований етнографічний словник «Люди Любліна», спеціальну поштову марку та монету, виготовлену Національним банком Польщі. Головний святковий захід – великий плернерний спектакль, оснований на історії міста, – відбудеться 15 серпня під час Ягеллонського ярмарку.

■ До 2030 р. із дахів будинків у Польщі повинен зникнути шифер, який провокує рак. Найбільше шиферних дахів – у селах. Зняття та вивезення його для утилізації безкоштовне, але власник за свої гроші має встановити новий дах, бажано з бляхи. Деякі жителі сіл пишуть заяви про накриття іншого даху за кошти органів місцевого самоврядування. На Люблінщині подали 300 таких заяв, із яких позитивно розглянули 168. Спочатку такими дахами безкоштовно накривуть сільські будинки в Любартовському повіті.

■ 250 млн злотих від Євросоюзу отримали дієві групи на Люблінщині. Ці кошти потраплять до 23-х підприємств і неурядових організацій, які подали до Маршалковської адміністрації в Любліні регіональні стратегії розвитку. Пріоритет мають ті заяви, реалізація яких потребує додаткового працевлаштування. Одна з найактивніших на Люблінщині – Бальсько-Підляська регіональна дієва група. Поки що вона отримає 12 млн злотих. Фізичні особи, котрі розпочнуть економічну діяльність, зможуть одержати до 100 тис. злотих дотацій.

Адам ТОМАНЕК

Stoltenberg o rosyjskich planach ekspansji

Sekretarz generalny NATO ostrzegł przez rosyjskimi planami ekspansji. «Rosja próbuje środkami militarnymi budować strefę wpływów» – powiedział Jens Stoltenberg w wywiadzie dla wydania niemieckiego dziennika «Bild».

Stoltenberg stwierdził, że Sojusz obserwuje na swych granicach wzrost aktywności rosyjskiej armii i musi na to reagować.

«Stacjonowanie wojsk NATO na Wschodzie jest stosowną reakcją na agresywne działania Rosji» – podkreślił.

«Chcemy pokazać naszym partnerom, że jesteśmy z nimi, gdy nas potrzebują. Chcemy także pokazać potencjalnym agresorom, że reagujemy w razie zagrożenia» – powiedział Stoltenberg.

Ministrowie obrony państw Sojuszu postanowili w Brukseli, że wschodnia flanka NATO zostanie wzmocniona poprzez rotacyjną obecność czterech wielonarodowych batalionów w Polsce i krajach bałtyckich. Ostateczne decyzje zapadną na lipcowym szczycie NATO w Warszawie.

Rzeczpospolita

Stoltenberg pro rosyjski plans ekspansii

Генеральний секретар НАТО застеріг від російських планів експансії. «Росія намагається військовими засобами будувати сферу впливів», – сказав Єнс Столтенберг в інтерв'ю для німецького видання «Bild».

Столтенберг заявив, що Альянс спостерігає на своїх кордонах ріст активності російської армії та повинен на це реагувати.

«Перебування військ НАТО на Сході – це відповідна реакція на агресивні дії Росії», – підкреслив він.

«Ми хочемо показати нашим партнерам, що підтримаємо їх, коли воно цього потребуватимуть. Також прагнемо продемонструвати потенційним агресорам, що відреагуємо у випадку загрози», – зазначив Столтенберг.

Міністри оборони держав Альянсу вирішили в Брюсселі, що східний фланг НАТО зміцнить ротаційна присутність чотирьох багатонаціональних батальйонів у Польщі та Прибалтійських країнах. Остаточне рішення приймуть на липневому саміті НАТО у Варшаві.

Rzeczpospolita

Cyberwojna jak wojna na morzu i lądzie

Przez rok hakerzy śledzili wewnętrzną korespondencję między członkami komitetu wyborczego Hillary Clinton. Według Amerykanów, za atakiem stoja Rosjanie. Choć Kreml oficjalnie zaprzecza, nie jest tajemnicą, że między Rosją i NATO, po cichu, toczy się cyberwojna. Dlatego Sojusz Północnoatlantycki ma teraz traktować cyberprzestrzeń, jak każde inne pole walki.

TVP Info

Кибервійна як війна на морі та суші

Упродовж року хакери стежили за внутрішньою кореспонденцією між членами виборчого комітету Хілларі Клінтон. На думку американців, за хакерською атакою стоять росіяни. Хоча Кремль офіційно це заперечує, не є таємницею, що між Росією та НАТО триває прихована кібервійна. Тому Північноатлантичний альянс зараз має сприймати кіберпростір також як поле боротьби.

TVP Info

«Rosja największym zagrożeniem dla bezpieczeństwa świata»

Rosja jest dziś największym zagrożeniem dla bezpieczeństwa świata – ocenił minister obrony narodowej Antonii Macierewicz podczas konferencji w Brukseli na temat zbliżającego się szczytu NATO w Warszawie.

«Przychylam się do tezy, że Rosja jest rzeczywiście krajem o zupełnie odmiennej konstrukcji od krajów cywilizacji zachodniej, krajem inaczej stawianych celów i inaczej realizowanych, i – co najważniejsze – o głębokim poczuciu, że żadne normy wypracowane poza jej obszarem nie są obowiązujące dla samej Rosji» – powiedział minister Macierewicz, odpowiadając na pytania podczas debaty.

Jego zdaniem nie wszyscy rozumieją tę odmienność Rosji, co prowadzi do – jak mówił – «systematycznie powtarzających się błędów różnych naiwnych rządów, przywódców i społeczeństw, którzy sądzą, że będzie można się Rosją posłużyć».

«Żadne państwo w historii ostatnich kilkudziesięciu lat tak nie podważyło ładu światowego, jak Rosja, atakując najpierw Gruzję, a później Ukrainę, i stale okupując terytorium niepodległego państwa, otwarcie wskazując, że nie chce akceptować w ogóle niepodległości tego państwa i jego suwerenności, dążąc do wprowadzenia swoich rozwiązań nie tylko wobec tego państwa, ale w ogóle do ładu europejskiego» – argumentował Macierewicz w późniejszej rozmowie z dziennikarzami.

Polska Agencja Prasowa

«Росія – найбільша загроза для світової безпеки»

«Росія сьогодні становить найбільшу загрозу для світової безпеки», – заявив міністр національної оборони Польщі Антоній Мацєрєвич під час прес-конференції в Брюсселі щодо найближчого саміту НАТО у Варшаві.

2016

NATOScope

«Я схиляюся до тези, що насправді Росія – це країна з конструкцією, абсолютно відмінною від держав західної цивілізації, країна, яка ставить інші завдання та по-іншому їх реалізовує, а також, що найголовніше, з глибоким відчуттям, що жодні норми, прийняті поза її простором, необов'язкові для самої Росії», – сказав міністр Мацєрєвич, відповідаючи на запитання під час дебатів.

На його думку, не всі розуміють цю відмінність Росії, що призводить до «систематично повторюваних помилок різних найвінх урядів, лідерів та суспільств, які вважають, що можна скористатися послугами Росії».

«Жодна держава в історії кількох останніх десятиліть настільки не порушила світового устрою так, як Росія, спочатку атакувавши Грузію, пізніше Україну, а також окуповуючи незалежну державу, відкрито вказуючи на те, що вона взагалі не хоче визнавати незалежності та суверенності цієї країни, прагнучи втілювати свої рішення не тільки щодо цієї держави, а й загалом щодо європейського устрою», – зазначив Мацєрєвич пізніше в розмові з журналістами.

Polska Agencja Prasowa

Rumuni proponują wspólną flotę z Turcją i Ukrainą

Powołując się na źródła rządowe, sofijski dziennik «24 czasu» pisze, że centroprawicowy premier Bułgarii Bojko Borysow odrzucił propozycję goszczącego w Sofii rumuńskiego prezydenta Klausa Iohannisa o utworzeniu wspólnej floty na Morzu Czarnym z Rumunią, Turcją i Ukrainą. Jej zadaniem byłoby neutralizowanie zagrożenia ze strony Rosji. – Nie potrzebuję wojny – odpowiedział na propozycję Iohannisa Borysow, co relacjonowała przyjazna mu gazeta. Na początku czerwca odmową Borysow odpowiedział na analogiczną propozycję, złożoną przez rumuńskiego premiera Daciana Ciolosa podczas jego wizyty w Sofii. – To jest próba wciągnięcia Bułgarii w dodatkowy konflikt. Nie ma żadnej potrzeby rozlokowania dodatkowych wojsk w regionie. Nie potrzebujemy wojny na Morzu Czarnym – cytuje odpowiedź Borysowa gazeta.

Według rządowych ekspertów wojskowych rumuńska propozycja przewiduje również przekształcenie bułgarskiej bazy marynarki wojkowej Atia na południe od Burgas w amerykańską bazę, pisze «24 czasu». Pomyśl wspólnej floty poparł natomiast prezydent Rosen Plewnelijew, którego kadencja upływa w styczniu 2017 r. i który nie będzie ubiegał się o reelekcję. Gazeta wskazuje, że premier Borysow sprzeciwił się również poparci dla rumuńskiej propozycji powołania wielonarodowej brygady NATO w Rumunii, do której zgodnie z propozycjami prezydenta Plewnelijewa i ministra obrony Nikołaja Nenczewa Bułgaria miałaby wysłać 400 żołnierzy.

TVN24

Rumuni пропонують спільний флот із Туреччиною та Україною

Посилаючись на джерела в уряді, софійське щоденне видання «24 czasu» пише, що правоцентристський прем'єр-міністр Болгарії Бойко Борисов відкинув пропозицію румунського президента Клауса Йоханніса, зроблену під час візиту в Софію, про створення спільного флоту з Румунією, Туреччиною та Україною в Чорному морі. Його завданням була б нейтралізація загрози зі сторони Росії. «Я не потребую війни», – відповів на пропозицію Йоханніса Борисов, про що повідомила проурядова газета. На початку червня Борисов не погодився на аналогічну пропозицію румунського прем'єр-міністра Дачіана Чолоса під час його візиту в Софію. «Це спроба втягнути Болгарію в додатковий конфлікт. Немає жодної необхідності розміщувати додаткові війська в регіоні. Ми не потребуємо війни в Чорному морі», – цитує відповідь Борисова видання.

«На думку урядових військових експертів, румунська пропозиція також передбачає переформування бази болгарського військового флоту Атіа на півдні від Бургаса в американську базу», – зазначає «24 czasu». Ідею спільного флоту натомість підтримував президент Росен Плевнелієв, котрий завершить свою каденцію в січні 2017 р. і надалі не претендуватиме на президентство. Газета повідомляє, що прем'єр-міністр Борисов також виступив проти підтримки румунської пропозиції щодо скликання багатонаціональної бригади НАТО в Румунії, на яку, згідно з пропозиціями Плевнелієва та міністра оборони Ніколая Ненчева, Болгарія мала б вислати 400 солдатів.

TVN24

Polska wysła myśliwce i żołnierzy do walki z Państwem Islamskim

Szef BBN Paweł Soloch poinformował, że w ramach wsparcia koalicji przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu polskie F-16 oraz

do 150 lotników i pracowników wojska miałyby trafić do Kuwejtu. Z kolei do Iraku zaś wysłano by do 60 żołnierzy Wojsk Specjalnych.

Jak podkreślił Soloch, użycie polskich sił zbroynych poza granicami państwa może nastąpić jedynie na podstawie postanowienia prezydenta. Według szefa BBN wnioski takie zostały skierowane do prezydenta Andrzeja Dudy przez premier Beatę Szydło.

Szef BBN podkreślił, że polskie zaangażowanie we wsparcie koalicji przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu jest wyrazem solidarności.

– Prezydent Andrzej Duda wielokrotnie podkreślał, że Polska oczekując od sojuszników wsparcia na flance wschodniej NATO gotowa jest wesprzeć pozostałe państwa Sojuszu w zwalczaniu zagrożeń na flance południowej – przypomniał Soloch.

Informacyjna Agencja Radiowa

Польща вишле винищувачі та солдатів для боротьби з Ісламською державою

Керівник Бюро національної безпеки (БНБ) Павел Солох повідомив, що в рамках підтримки коаліції проти так званої Ісламської держави польські «F-16» та близько 150 пілотів і військових працівників мали б потрапити до Кувейту. У свою чергу до Іраку було б вислано до 60 солдатів зі спеціальних військ.

На думку Солоха, використання польських збройних сил поза кордонами держави може відбуватися тільки на основі рішень президента. За його словами, прем'єр-міністр Беата Шидло надіслала президентові Анджею Дуді відповідні пропозиції.

Керівник БНБ звернув увагу на те, що підтримка Польщею коаліції проти так званої Ісламської держави – це прояв солідарності.

«Президент Анджей Дуда неодноразово підкреслював, що Польща, очікуючи від союзників підтримки на східному фланзі НАТО, готова підтримати інші держави Альянсу в боротьбі із загрозами на південному фланзі», – нагадав Солох.

Informacyjna Agencja Radiowa

Polska jest sojusznikiem Ukrainy w sprawie sankcji wobec Rosji

Ukraina traktuje Polskę jako sojusznika w jej staraniach o integrację euroatlantycką i europejską – mówił w Trójce Jurij Banachewicz, dziennikarz ukraiński. Dodał, że zbyt mało intensywne są kontakty obu krajów na wysokim szczeblu.

Polska miała być lokomotywą ciągnącą Ukrainę do Unii Europejskiej. Jak jest odbierana obecnie w tym kraju? – Cały czas traktuje się ją jako kraj przyjazny – mówił Jurij Banachewicz, dziennikarz agencji Ukrinform. Dodał, że Polska naciskała wbrew Niemcom, by Ukraina wzięła udział w ćwiczeniach Anakonda, zabiegała, by mogła być obecna na szczycie NATO w Warszawie.

Gość Trójki dodał, że część państw jest przekonanych o potrzebie złagodzenia sankcji wobec Rosji. Natomiast Ukraina i Polska są wśród tych krajów, które walczą o ich utrzymanie.

Trójka

Польща – союзник України у справах санкцій щодо Росії

«Україна вважає Польщу своїм союзником у намаганнях провести євроатлантичну та європейську інтеграцію», – зазначив на радіо «Тро́ка» український журналіст Юрій Банахевич. Він додав, що занадто слабкими за інтенсивністю є контакти між обома державами на високому рівні.

Польща мала б бути локомотивом, який тягне Україну до Європейського Союзу. Як нині її сприймають у цій державі? «Її вважають дружньою країною», – сказав журналіст агентства «Укрінформ» Юрій Банахевич. Він також зауважив, що всупереч Німеччині Польща зробила все, щоб Україна взяла участь у навчаннях «Анаконда» та була присутня на саміті НАТО у Варшаві.

Гість радіо додав, що деякі держави переконані в потребі зменшення санкцій щодо Росії. У свою чергу Україна та Польща виступають за те, щоб їх зберегти.

Trójka

Zakończyły się ćwiczenia Anakonda w Chełmnie

Most wybudowany, a polskie rosomaki na pokładzie z naszymi żołnierzami pokonały Wisłę w Chełmnie w województwie kujawsko-pomorskim. W ten sposób zakończyły się manewry wojskowe Anakonda.

– Tutaj nie jest ćwiczona żadna operacja z jakimś konkretnym wrogiem – dodał płk. Andrzej Solarz.

Manewry Anakonda 2016 rozpoczęły się 7 czerwca. W tym czasie na terenie całego kraju ćwiczyło 31 tysięcy żołnierzy z 19 krajów NATO i 5 państw partnerskich.

Polskie Radio

Завершилися навчання «Анаконда» в Хелмні

Міст збудовано, а польські бронетранспортери «Rosomaki» із солдатами на борту перепливли Віслу в Хелмні у Куявсько-Поморському воєводстві. Так завершилися військові навчання «Анаконда».

«Ми не відпрацьовували жодної операції з якимось конкретним ворогом», – додав полковник Анджей Соляж.

Навчання «Анаконда – 2016» розпочалися 7 червня. На території всієї країни в них взяли участь 31 тис. солдатів із 19 країн НАТО та 5 держав-партнерів.

Polskie Radio

PRASA // РОБОТА

Вакансії у Волинській області

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Бетоняр	2 500	Виконує бетонування простих бетонних та залізобетонних конструкцій (Ковель)
Бармен	2 000	Приготування гарячих, холодних напоїв, коктейлів. Знання касового апарату (Ковель)
Бармен	1 850	Здійснювати замовлення та реалізацію товару. Ведення відповідного реєстру по замовленню продукції. Надання консультацій, обслуговування відвідувачів закладу. Дотримання санітарно-гігієнічних правил (Ковель)
Бухгалтер	2 282	Синтетичний та аналітичний облік рахунків, проведення звірок, інвентуризації, ведення розрахунків з постачальниками та покупцями (Ковель)
Вантажник	1 461	Забезпечувати навантаження сміття на трактор по вулицях міста (Ковель)
Верстатник деревообробних верстатів	2 900	Обробка дерев'яних брусків та виробів в деревообробному цеху. Дотримання правил безпеки (Ковель)
Вантажник	2 500	Виконує вантажні роботи (Ковель)
Вантажник	1 800	Завантажувати та розвантажувати деревообробні вироби відповідно до заявок замовників. Дотримання правил безпеки (Ковель)
Волоочильник	2 400	Виконує волочиння та калібрує на волоочильних станах прутковий матеріал зі сталі всіх профілів та марок (Ковель)
Водій автотранспортних засобів	2 000	Робота на автомобілі КАМАЗ. Викачка нечистот. Виконує вимоги правил дорожнього руху, правил перевезень вантажу. Забезпечує належний технічний стан автомобіля перед виїздом на лінію (Ковель)
Водій автотранспортних засобів	2 000	Водій вантажного авто з причепом в міжнародному сполученні (Ковель)
Водій автотранспортних засобів	1 700	Здійснювати керування автомобіля газон (доставка продовольчої групи товарів, їх супровід при перевезенні в межах Волинської області) (Ковель)
Водій автотранспортних засобів	7 100	Знання будови автотранспортних засобів. Проведення ремонту та експлуатації автомобільної техніки (Ковель)
Водій автотранспортних засобів	1 959	Керувати транспортним засобом. Для осіб з інвалідністю 3-ї групи загального захворювання
Водій автотранспортних засобів	2 342	Перевезення вантажу, будівельних матеріалів по району та області. Своєчасне усунення експлуатаційних несправностей із розбиранням транспортних механізмів. Дотримання правил безпеки (Ковель)
Водій всюдихода	2 500	Керує колісним, гусеничним всюдиходом. Перевіряє технічний стан перед виїздом транспортного засобу на лінію (Ковель)
Водій навантажувача	2 977	Здійснювати навантаження (ПК-6) вантажів на всіх видах транспорту. Переміщення та уकुчування матеріалів, роботи з ковшем (Ковель)
Верстатник широкого профілю	3 600	Обробляє деталі на токарних та фрезерних верстатах (Ковель)
Головний інженер	3 200	Керівництво та контроль діяльності технічних служб готелю, контроль за дотриманням правил охорони праці (Ковель)
Дизайнер графічних робіт	3 180	Підготовка графічного дизайну до друку, упаковка, рекламні матеріали тощо. Розробка дизайну відповідно до технічних завдань та вимог (Ковель)
Дорожній робітник	2 250	Здійснювати роботи по експлуатаційному утриманні доріг (Ковель)
Дорожній робітник	1 650	Встановлення дорожніх знаків, ямковий ремонт доріг, чистка каналізації (Ковель)
Дорожній робітник	3 000	Виконує роботи під час будівництва та ремонту автомобільних доріг, штучних споруд на них та тротуарів (Ковель)
Заточувальник деревообробного інструменту	2 900	Виконує заточування деревообробного інструменту (пили). Дотримуватися правил техніки безпеки (Ковель)
Електрогазозварник	2 500	Проведення зварювальних робіт по ремонту механізмів та деталей, що використовуються в процесі обслуговування доріг державного значення (Ковель)

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 000	Своєчасний ремонт електромережі на виробництві. Дотримання правил техніки безпеки (Ковель)
Різьбяр по дереву	2 700	Здійснювати обробку деревини (Ковель)
Завідувач господарства	1 600	Контроль за обліком показників енергоносіїв, заповнення відповідних звітів, відповідальність за збереження матеріальних цінностей закладу (Ковель)
Заточувальник	2 800	Заточування інструменту. Дотримання правил внутрішнього розпорядку (Ковель)
Зварник на машинах контактного (пресового) зварювання	2 500	Зварювання ланцюгів за допомогою контактного зварювання (Ковель)
Зуборізьбальник-довбальник	4 100	Нарізання зубів на шестернях. Дотримання правил внутрішнього розпорядку (Ковель)
Калібрувальник	2 200	Розробляє детальні креслення валків, конструкцій шаблонів, арматури та вимірювальних інструментів (Ковель)
Коваль-штампувальник (учень)	4 000	Працювати на штампувальному пресі з виготовлення деталей для сільськогосподарського обладнання. Дотримання правил техніки безпеки (Ковель)
Контролер-приймальник	4 000	Приймати на огляд і ремонт автомобілі, слідувати за якісним і своєчасним виконанням ремонту автомобілів (Ковель)
Контролер водопровідного господарства	2 482	Зняття показників лічильника, рознесення квитанцій по абонентах (Ковель)
Контролер-касир	2 000	Облік пасажиропотоку на маршруті. Опрацювання відеореєстраторів. Ведення книги обліку розрахункових операцій (Ковель)
Кухар	2 000	Приготування гарячих та холодних страв (Ковель)
Кухар	2 500	Працювати в ресторації «Берегиня», с. Воля-Ковельська, вул. Волі, 38. Графік роботи: з 10 до 24 год., 5 днів роботи через 5 днів. Розвезення працівників після зміни по домівках (Ковель)
Ланцюгов'язальник	2 400	Виготовлення ланцюгів на спеціальних станках. Дотримання правил техніки безпеки (Ковель)
Логіст	3 000	Пошук та побудова найоптимальніших маршрутів, прийом і оформлення замовлень. Формування необхідних пакетів документів для оформлення маршрутів (Ковель)
Машиніст насосних установок	3 000	Виконання робіт відповідно до робочої інструкції (Ковель)
Майстер деревообробного цеху	4 000	Здійснення контролю в деревообробному цеху за фарбуванням дерев'яних виробів. Ведення обліку персоналу, оформлення нарядів, складання актів виконаних робіт. Дотримання правил з охорони праці (Ковель)
Мийник посуду	1 450	Миття посуду, слідувати за чистотою кухонного приміщення (миття підлоги) (Ковель)
Менеджер (управитель) із збуту	2 600	Забезпечує виконання робіт з ремонтів та експлуатаційного утримання автомагістральних доріг, оглядає стан проїзної частини, догляд за смугою відводу дороги, облаштування дороги (Ковель)
Машиніст маркувальної машини	2 500	Забезпечує виконання робіт з ремонтів та експлуатаційного утримання автомагістральних доріг, оглядає стан проїзної частини, догляд за смугою відводу дороги, облаштування дороги (Ковель)
Майстер будівельних та монтажних робіт	2 800	Забезпечує виконання будівельно-монтажних робіт відповідно до робочих креслень, проекту організаційних робіт, виробничого плану. Проводить щоденний виробничий інструктаж. Перевіряє стан охорони праці і вживає заходи для усунення виявлених недоліків (Ковель)
Маляр	1 500	Шпаклювання і фарбування внутрішніх і зовнішніх поверхонь будівель (Ковель)
Машиніст крану (супровід з підлоги)	2 400	Керує краном, оснащеним різними вантажозахоплювальними пристроями (Ковель)
Мийник-прибиральник рухомого складу	2 000	Прибирання та мийка автотранспорту (Ковель)

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Машиніст бульдозера (будівельні роботи)	2 500	Керує бульдозером. Виконує зачищення ґрунтів під час підготовчих та опоряджувальних робіт у ході будівництва об'єктів (Ковель)
Менеджер (управитель) із збуту запчастин	2 000	Продаж автозапчастин. Розуміння будови автомобілів (Ковель)
Менеджер (управитель) із зв'язків з громадськістю	4 000	Організація забезпечення виконання рекламних активностей щодо просування продукції. Володіти методами управління інформацією в інтернет-ресурсах, написання інформаційних та рекламних текстів (Ковель)
Наждачник	2 500	Обдирка простих штампованих деталей (Ковель)
Нагрівальник металу	3 500	Нагріває заготовки і деталі в печі
Налагоджувальник деревообробного устаткування	2 900	Проводити налагодження деревообробного устаткування. Дотримання правил техніки безпеки
Налагоджувальник ковальсько-пресового устаткування	3 500	Робота на ковальсько-пресових станках, ремонт та обслуговування їх, дотримання техніки безпеки (Ковель)
Озеленювач	1 650	Проводити висадку квітів в парку імені Лесі Українки (Ковель)
Офіціант	2 000	Знання меню, стандартів обслуговування (Ковель)
Офіціант	1 800	Працювати в ресторації «Берегиня», с. Воля-Ковельська, вул. Волі, 38. Графік роботи: з 10 до 24 год., 5 днів роботи через 5 днів. Розвезення працівників після зміни по домівках (Ковель)
Підсобний робітник	1 450	Проведення підсобних робіт у лісопереробці (Ковель)
Перукар (перукар-модельєр)	1 470	Працювати жіночим перукарем в перукарні «Мальва» на привокзальній площі (Ковель)
Пекар	1 450	Здійснювати випічку хлібобулочних виробів в електричних духових шкафах
Продавець непродовольчих товарів	1 450	Торгівля взуттям та одягом на привокзальному ринку (Ковель)
Прибиральник території	1650	Встановлення дорожніх знаків, ямковий ремонт доріг, чистка каналізації (Ковель)
Продавець продовольчих товарів	1500	Здійснювати реалізацію пива у кіоску "Пивна станція" (Ковель)
Підсобний робітник	2 300	Виконання підсобних робіт в деревообробному цеху. Дотримання правил безпеки та охорони праці (Ковель)
Підсобний робітник	1 450	Займатися підсобними роботами в навчальному закладі. Слідувати за благоустроєм (Ковель)
Продавець продовольчих товарів	1 500	Реалізація товарів продовольчої групи відповідно до встановлених цін. Виставлення товарів на вітрини. Дотримання санітарії (Ковель)
Складальник виробів з деревини	2 900	Сортування виробів з деревини по найменуванню товару. Дотримання правил техніки безпеки (Ковель)
Слюсар з ремонту автомобілів	1 400	Знання будови автомобілів. Здійснювати ремонт, вулканізацію шин. Проводити своєчасну заміну шин (Ковель)
Слюсар-сантехнік	2 595	Монтаж та демонтаж засобів обліку води (Ковель)
Слюсар з механоскладальних робіт	1 800	Здійснювати ремонт двигунів легкових автомобілів (Ковель)
Слюсар з ремонту автомобілів	1 500	Ремонт автомобілів, виявлення причин несправності (Ковель)
Слюсар з ремонту автомобілів	2 500	Проведення планових та профілактичних ремонтів автомобілів. Використання діагностичних методик. Дотримання правил техніки безпеки (Ковель)
Слюсар-інструментальник	3 400	Виготовляє та ремонтує інструмент та пристрої прямолінійного та фігурного контуру (Ковель)
Слюсар-ремонтник	3 500	Розбирає, ремонтує, складає і випробовує одиниці і механізми устаткування. Виконує ремонт, монтаж, демонтаж, випробування, регулювання, налагодження (Ковель)

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

Study Tours to Poland: конкурс для студентов

Польсько-американський фонд свободи, фонд «Боруссія», Коллегія Східної Європи імені Яна Новака-Єзьоранського запрошують активних студентів із Білорусі, Молдови, України та Російської Федерації взяти участь у програмі Study Tours to Poland (STP).

ЩО TAKE STP?

Це не туристична поїздка, не перерва в освіті, це 12 днів інтенсивної праці, але зовсім іншої, ніж у студентському повсякденні. Програма візиту досить насичена та має допомогти учасникам здобути новий досвід, знання та навички. На відпочинок лишається небагато часу.

Реалізація проекту передбачає роботу в міжнародній групі, а також спільне дозвілля, пізнання нових місць та цікавих людей. Це також час на отримання нового досвіду та можливість поділитися з іншими вже здобутим. А ще нагода будувати спільні плани та мріяти про майбутнє.

Чекаємо на відкритих, готових до співпраці молодих людей, що шукають нових товаришів та пригод! Запрошуємо до участі у Study Tours to Poland активних, цілеспрямованих студентів, які цікавляться навколишнім світом!

ХТО МОЖЕ СТАТИ УЧАСНИКОМ STP?

У програмі Study Tours to Poland можуть взяти участь успішні студенти вищих навчальних закладів, що беруть активну участь у громадському житті та відповідають наступним формальним вимогам:

- Віком від 18 до 21 року (народжені 1 січня 1995 р. – 30 червня 1998 р.).
- Які є громадянами Білорусі, Молдови, України або Російської Федерації.
- Які навчаються у Білорусі, Молдові, Україні або Російській Федерації (у Калінінградській, Новгородській, Ленінградській областях та місті Санкт-Петербурзі).
- Які мають дійсний закордонний паспорт (термін дії паспорту повинен бути щонайменше до 31 березня 2017 р.).
- Які ще не брали участі у програмі Study Tours to Poland

ЯК МОЖНА СТАТИ УЧАСНИКОМ STP?

Для участі в STP кандидати проходять відбір на конкурсній основі.

ТЕРМІНИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ:

Заявки від кандидатів приймають **до 8 липня 2016 р.**
Інформацію про результати конкурсу кожен кандидат отримує індивідуально **до 15 серпня 2016 р.**

Візити відбуватимуться **у жовтні та листопаді 2016 р.** (конкретні дати участі буде подано індивідуально учасникам, що пройдуть відбір).

Тривалість візиту – 12 днів.

ПОДАННЯ ЗАЯВКИ НА УЧАСТЬ В STP:

Процедура подання заявки на участь у програмі безкоштовна!

ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ З УЧАСТЮ У ПРОГРАМІ:

Витрати на поселення та харчування

Організатор бере на себе витрати на поселення та харчування на території Польщі під час візиту.

Витрати в рамках програми візиту

Організатор бере на себе витрати, пов'язані з підготовкою та реалізацією програми візиту.

Візові витрати

Учасники отримують запрошення, яке надає їм право отримати безкоштовну візу до Польщі на період тривання програми.

Організатори не повертають додаткових коштів, витрачених, наприклад, на поїздку в консульство для отримання візи.

Учасники самостійно врегульовують витрати на медичне страхування для отримання візи до Польщі.

Витрати на проїзд

Учасники програми Study Tours to Poland для студентів беруть на себе частину витрат на проїзд, пов'язаний із поїздкою до Польщі.

ПРИЇЗД ДО ПОЛЬЩІ:

У рамках програми Study Tours to Poland для студентів:

- учасники приїжджають на місце візиту в день, визначений його організатором;
- учасникам повертають частину витрат на проїзд транспортом міжнародного сполучення (зокрема країною навчання) згідно з визначеним тарифом компенсацій. Розмір компенсації обчислюється відповідно до ставок для країн та областей, у яких знаходиться вищий навчальний заклад запрошеного студента (див. «Зони»). Підстава повернення витрачених коштів – надання організаторові оригіналів проїзних документів;
- витрати на проїзд проїзду місцевого сполучення на території Польщі учасникам повертають під час візиту або (у випадку такої можливості) організатор візиту завчасу купує квитки on-line для кожного студента індивідуально. **Засоби пересування на території Польщі (громадський транспорт, потяг, автобус) визначає організатор візиту;**
- маршрут проїзду кожного учасника узгоджується безпосередньо з організатором візиту. Витрати на проїзд за маршрутом, котрий **не був консультований та затверджений організатором візиту, не компенсують.**

Учасникам з України компенсують витрати на приїзд до Польщі у розмірі:

I зона: **до 170 злотих;**

II зона: **до 120 злотих;**

III зона: **до 90 злотих.**

I зона: Автономна Республіка Крим, місто Севастополь, Запорізька, Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Миколаївська, Одеська, Херсонська області.

II зона: місто Київ, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Чернігівська області.

III зона: Вінницька, Волинська, Житомирська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька, Закарпатська області.

Приклад

Учасниця проекту, що навчається у Дніпрі, прийнята до участі у візиті в місто Щецин. Вона їде потягом Дніпро–Львів (транспортним засобом внутрішнього сполучення в Україні), потім автобусом Львів–Варшава (транспортним засобом міжнародного сполучення), а далі потягом Варшава–Щецин (транспортним засобом внутрішнього сполучення в Польщі).

Згідно з засадами програми **й за умови, що такий спосіб проїзду був попередньо схвалений організатором її візиту**, їй компенсують наступні витрати:

- за проїзд Дніпро–Львів–Варшава (після пред'явлення оригіналів проїзних документів) – до 170 злотих (Україна, Дніпропетровська область, I зона);
- за проїзд Варшава–Щецин – всю суму витрат.

ВІЇЗД ІЗ ПОЛЬЩІ:

- витрати на повернення додому та організацію поїздки бере на себе організатор візиту;
- організатор візиту купує в Польщі квитки міжнародного сполучення до країни навчання учасника або з кожним учасником індивідуально визначає інші можливості (наприклад, завчасу реєструє квитки on-line);
- квитки на транспорт внутрішнього сполучення в країні навчання учасник має привезти з собою на початок візиту. **Без наявності квитків компенсація витрат на проїзд не буде можлива.**

Заявка на участь у програмі заповнюється on-line:
http://studytours.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=61&lang=uk.

Włodzimierz Kołuchanie,

lat sześćdziesiąt?

I co z tego? Być dojrzałym to nic złego!

Duchem jeszcze nastolatek mimo sześćdziesięciu latek!

Sto lat, sto lat zaśpiewajmy, toast wzniesmy i hulajmy!

Drogi Kolego Leonidzie Pastryk,

Jeszcze moment, jeszcze trochę, ależ będziesz mieć radochę!

Emerytura wymarzona, wkrótce chwila upragniona!

Ale jeszcze trzeba popracować, żeby sobie później pofolgować.

Więc na pięćdziesiąt piątkę życzymy wytrwałości,

I jeszcze odrobinki cierpliwości!

Drogi Solenizancie Witaliju Leonenko,

Pięćdziesiątka – wiek wyjątkowy!

Więc życzymy Ci, abyś był zdrowy!

Żeby sił dużo na szaleństwo było, i żeby szaleństwo się nie znudziło!

Bo póki młody duchem będziesz, to o czym marzysz – na pewno zdobędziesz!

Droga Jubilatko Wiktorio Bożemowska,

młoda duchem, młoda ciałem, wątpliwości nie mamy wcale, że nikt w Twój wiek nie uwierzy.

No bo bądźmy z sobą szczerzy, piękna, zgrabna jak dwudziestolatka, tak wygląda pięćdziesięciolatka?

Życzenia składa Stowarzyszenie Kultury Polskiej na Wołyniu im. Ewy Felińskiej i redakcja Monitora Wołyńskiego

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji «Wolność i Demokracja»

Założyciel/Zasnovnik - **Валентин ВАКОЛЮК**
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Iryna KANAHEJWA/Ірина КАНАГЕЄВА

Redaktor naczelny: **Walenty WAKOLUK**
Korekta: **Jadwiga DEMCZUK, Olga SZERSZEN**
Redaktor techniczny: **Iryna KANAHEJWA**
Redaktor odpowiedzialny: **Aleksander SWICA**
Tłumaczenia: **Switłana PYZA, Natalia DENYSIUK**

Główny redaktor: **Валентин ВАКОЛЮК**
Коректори: **Ядвіга ДЕМЧУК, Ольга ШЕРШЕНЬ**
Технічний редактор: **Ірина КАНАГЕЄВА**
Відповідальний редактор: **Олександр СВИЦА**
Переклад: **Світлана ПИЗА, Наталія ДЕНИСЮК**

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідectwo pro reestrację:
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 6000. Замовлення: 1615
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3